

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลลำปาง จังหวัดลำปาง

ผู้ศึกษา นางนภา คำบุญลือ **ปริญญา**ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ผู้สดี กุฎอินทร์ **ปีการศึกษา** 2547

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้นิทานเป็นสื่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลลำปาง จังหวัดลำปาง

กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนอนุบาลลำปาง จังหวัดลำปาง จำนวน 44 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย นิทานชาดก นิทานอีสป และนิทานพื้นบ้าน จำนวน 8 เรื่อง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้นิทานเป็นสื่อจำนวน 8 แผน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการใช้นิทานเป็นสื่อเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนโดยใช้นิทานเป็นสื่อ

คำสำคัญ การใช้นิทาน การอ่านจับใจความ ประถมศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ผุสดี ภูอินทร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ปรับปรุงแก้ไขและติดตามการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ และ
รองศาสตราจารย์ธิดา โมสิกรัตน์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ กรรมการสอบที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ
ในการปรับปรุงแก้ไขงานค้นคว้าอิสระให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของ
ท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านคืออาจารย์ราฟา ฤชาชัย อาจารย์พัชรี ครุฑเมือง
อาจารย์ดาวเรือง เหมวรางค์กุล ที่ได้กรุณาสละเวลาตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ
แผนการจัดการเรียนรู้ การเลือกนิทาน คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณ คุณทวีศักดิ์ คุณณัฐชยา คำบุญลือ อาจารย์กิตติกร แก้วใจ และ
เพื่อนครูอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ที่พึงมีจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอมอบให้แต่
บิดามารดา บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

นภา คำบุญลือ
พฤศจิกายน 2547

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	3
สมมติฐานการศึกษา.....	3
ขอบเขตการศึกษา.....	3
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	5
การอ่านจับใจความ.....	5
- ความหมายของการอ่านจับใจความ	6
- ความสำคัญของการอ่านจับใจความ.....	7
- หลักการอ่านและกระบวนการอ่านจับใจความ.....	7
- จิตวิทยาและทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการอ่านจับใจความ.....	9
การสอนอ่านจับใจความ.....	10
- วิธีการสอนอ่านจับใจความ.....	10
- วิธีการวัดผลประเมินผลการสอนอ่านจับใจความ.....	12
นิทาน.....	14
- ความหมายของนิทาน... ..	14
- ประเภทของนิทาน.....	14
- ประโยชน์ของนิทาน.....	15
- หลักเกณฑ์การเลือกนิทาน.....	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	19
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	19
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	19
การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	19
- การเลือกนิทาน.....	19
- การจัดทำแผนการเรียนรู้.....	20
- การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล.....	22
รูปแบบการศึกษา	23
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	23
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	24
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	25
บทที่ 5 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	28
สรุปการศึกษา.....	28
อภิปรายผล.....	29
ข้อเสนอแนะ.....	30
บรรณานุกรม.....	31
ภาคผนวก.....	36
ก. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ	37
ข. แผนการจัดการเรียนรู้	39
ค. ใบความรู้ นิทาน เพลงปริศนาคำทาย.....	68
ง. แบบฝึกหัดการอ่านจับใจความ.....	82
จ. แบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน.....	97
ฉ. แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการอ่านจับใจความ.....	109
ช. แบบตรวจสอบคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้.....	116
ซ. ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ.....	119
ประวัติผู้ศึกษา.....	122

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 4.1 แสดงผลคะแนนการทดสอบก่อนและหลังเรียนการใช้นิทานเป็นสื่อ เพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความ.....	25
ตารางที่ 4.2 แสดงผลการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างผลสัมฤทธิ์ก่อนและ หลังเรียนการใช้นิทานเป็นสื่อเพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความ.....	27
ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนนักเรียนที่ได้คะแนนการทดสอบหลังเรียนเพิ่มขึ้น.....	27

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมโลกปัจจุบันเป็นสังคมของการเรียนรู้ด้วยตนเอง เทคโนโลยี วิทยาการต่าง ๆ มีความเจริญก้าวไปข้างหน้าอย่างรวดเร็ว การรับส่งข่าวสารด้วยการนำเสนอในรูปแบบของสิ่งพิมพ์มีการพัฒนาอย่างหลากหลาย มนุษย์เราจำเป็นต้องแสวงหาความรู้ด้วยการอ่านเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้รับรู้ข่าวสาร ทันโลก ทันเหตุการณ์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวัน

การอ่านมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาตนเอง การอ่านทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ เสริมสร้างความรู้ความคิดให้แตกฉาน มีส่วนช่วยปรับปรุงบุคลิกภาพและทำให้ประสบผลสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านจับใจความ อันเป็นพื้นฐานการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง จินตนา ไบกาซุยิ (2533: 48) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความโดยสรุปว่า เมื่อนักเรียนอ่านจับใจความได้ ทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่าน มีนิสัยรักการอ่าน และประสบความสำเร็จในการเรียนทุกวิชา จึงกล่าวได้ว่า ผู้ที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนและการทำงาน จำเป็นต้องฝึกฝนและพัฒนาการอ่านให้มากขึ้น

หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ได้ระบุไว้ว่าการจัดการเรียนการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 4 มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนมีทักษะในการอ่านโดยการอ่านในใจ อ่านจับใจความ และการอ่านออกเสียงในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวัน นิทาน นิยายสำหรับเด็ก เรื่องจากวรรณคดี บทความ บทร้อยกรอง เน้นการอภิปรายซักถามเกี่ยวกับรายละเอียด ความคิดเห็นและจับใจความของเรื่องที่อ่าน มีความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การอ่านออกเสียง อ่านในใจได้อย่างถูกต้อง สามารถจับใจความของเรื่อง คิดเชิงวิเคราะห์ วิวิจารณ์ มีนิสัยรักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้ (กรมวิชาการ 2533: 12)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3) ด้านการอ่านไว้ดังนี้ ผู้เรียนสามารถอ่านได้ถูกต้องตามหลักการอ่านทั้งการอ่านออกเสียงและอ่านในใจ มีความเข้าใจเนื้อเรื่อง จับใจความสำคัญได้ สามารถตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน แสดงความคิดเห็น คาดคะเนเหตุการณ์ เรียงราวจากเรื่องที่อ่านได้ ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง สามารถเลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ให้ความรู้และความบันเทิง

มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ 2544: 7)

จากการศึกษาหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 พบว่าการอ่านเพื่อพัฒนาตนเองของนักเรียนนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยฝึกทักษะการอ่านจับใจความ เพื่อให้ นักเรียนมีทักษะการอ่านจับใจความ เป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การติดต่อสื่อสาร และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

สถานศึกษาต่าง ๆ ได้มีการรณรงค์ให้นักเรียนรักการอ่าน ตัวอย่างเช่น โครงการวางทุกงานอ่านทุกคน ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา การจัดกิจกรรมสัปดาห์ห้องสมุด การแข่งขันการตอบปัญหาทางวิชาการ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นการส่งเสริมให้รักการอ่านมากขึ้น แต่เท่าที่ผ่านมาพบว่าส่วนใหญ่ นักเรียนในระดับประถมศึกษา ยังมีปัญหาในการอ่านเนื่องจากอ่านแล้วไม่สามารถจับใจความของเรื่องได้ ในเรื่องนี้สมาน แสงมลิ (2528: 44) กล่าวไว้ว่า คนไทยยังไม่มีนิสัยรักการอ่านซึ่งอาจเนื่องมาจากอ่านไม่คล่อง อ่านแล้วไม่ได้ใจความ ครูจึงควรเป็นแบบอย่างในการอ่านที่ดี หมั่นฝึกให้เด็กอ่านจับใจความอยู่เสมอ ส่งเสริมให้เด็กเห็นความสำคัญของการอ่าน มีนิสัยรักการอ่าน สุชาติดา ธีรวัฒน์ (2528: 24) สรุปปัญหาในการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษาว่าคำที่ครูนำมาให้เด็กอ่านยากเกินกว่าเด็กจะเข้าใจ เมื่ออ่านแล้วไม่เข้าใจความหมาย จับใจความไม่ได้ เด็กจึงเกิดความเบื่อหน่ายในการอ่าน การอ่านที่สัมฤทธิ์ผลคือการอ่านที่มีประสิทธิภาพซึ่งหมายถึงสามารถอ่านได้เข้าใจมากที่สุด ใช้เวลาน้อยที่สุด สุกัญญา ศรีสืบสาย (2532: 60) กล่าวไว้ว่า การอ่านคือการพัฒนาความรู้ สติปัญญาและจิตใจของบุคคลที่เป็นองค์ประกอบของสังคม ความสำเร็จในการเรียนของนักเรียนขึ้นอยู่กับ การอ่านจับใจความสำคัญ เพราะการอ่านจับใจความ เป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาอื่น ๆ ก่อ สวัสดิพานิชย์ (2533: 30) กล่าวว่า การอ่านเป็นเครื่องมือสำหรับแสวงหาความรู้ที่ดีที่สุด นักเรียนที่อ่านเก่งจะอ่านหนังสือได้รวดเร็ว จับใจความได้ถูกต้อง

รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2545 - 2546 ของโรงเรียนอนุบาลลำปางพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านการอ่านจับใจความต่ำ (อนุบาลลำปาง 2546: 5) สาเหตุอาจมาจากวิธีการสอนของครู หรือนักเรียนขาดทักษะในการอ่านจับใจความ เนื่องจากครูไม่ใช่เทคนิคการสอน ไม่ใช่สื่อการสอน และนักเรียนไม่มีประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน การแก้ปัญหาจึงจำเป็นต้องอาศัยการฝึกเพื่อพัฒนาให้เกิดทักษะในการอ่านจับใจความ

จากการศึกษาเอกสารหลักสูตรและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะทดลองใช้นิทานเพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการอ่านจับใจความ เนื่องจากเด็กในวัยนี้มักจะชอบอ่านนิทานเกี่ยวกับสัตว์ อยากรู้ อยากเห็นเรื่องต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ตัว โดยการนำเอานิทานอีสป นิทานชาดก นิทานพื้นบ้าน ที่มีเนื้อหาสนุกสนาน น่าสนใจ มีคติเตือนใจ สอดคล้องเหมาะสมกับวัย มาเป็นสื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และจับใจความของเรื่องที่ได้

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการเรียนโดยใช้นิทานเป็นสื่อ

3. สมมติฐาน

ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความหลังการเรียนโดยใช้นิทานเป็นสื่อสูงกว่าก่อนเรียนโดยการใช้นิทานเป็นสื่อ

4. ขอบเขตการศึกษา

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 415 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนอนุบาลลำปาง

4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 44 คน โดยให้วิธีเลือกแบบเจาะจง

4.2 เนื้อหา

4.2.1 นิทาน คัดเลือกจากนิทานอีสป นิทานชาดก และนิทานพื้นบ้าน ที่มีเนื้อหา สอดคล้องเหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน เน้นการอ่านจับใจความตามมาตรฐานการเรียนรู้อุทิศสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 (ป.3) ด้านการอ่าน

4.2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้นิทานเป็นสื่อ จำนวน 8 แผน

4.2.3 แบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน เป็นคำถามแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือกแบบทดสอบละ 20 ข้อ โดยวัดความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้และการวิเคราะห์

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

4.3.1 ตัวแปรอิสระ นิทานที่นำไปใช้ เป็นสื่อในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ

4.3.2 ตัวแปรตาม ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ

5. ข้อตกลงเบื้องต้น

การศึกษาครั้งนี้มีข้อตกลงเบื้องต้นดังนี้

5.1 การศึกษาครั้งนี้เป็นการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลลำปาง จำนวน 44 คน

5.2 การใช้นิทานเพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความใช้เวลาฝึกครั้งละ 1 ชั่วโมง จำนวน 8 ครั้ง รวม 8 ชั่วโมง โดยผู้ศึกษาเป็นผู้ทำการทดลองด้วยตนเอง

5.3 เกณฑ์ในการวัดผลการอ่านจับใจความใช้การวัดความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ และการวิเคราะห์

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านเพื่อให้เข้าใจเรื่องที่อ่าน สามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่อง การตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน เล่าเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ บอกแนวคิดของเรื่อง และแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่านได้

นิทาน หมายถึง นิทานอีสป นิทานชาดก นิทานพื้นบ้าน ที่มีการถ่ายทอดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งผู้ศึกษาได้ปรับปรุงเนื้อหาให้เหมาะสมกับระดับชั้นเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการอ่านจับใจความ โดยวัดจากแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 นักเรียนได้พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้สื่อที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจ

7.2 นักเรียนสามารถนำทักษะการอ่านจับใจความไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการแสวงหาความรู้ได้จากสิ่งพิมพ์หรือแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ

7.3 ครูผู้สอนได้แนวทางพัฒนาการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานเป็นสื่อ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องการใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลลำปาง จังหวัดลำปาง ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในหัวข้อเรื่องต่อไปนี้

1. การอ่านจับใจความ

- 1.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ
- 1.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ
- 1.3 หลักการและกระบวนการอ่านจับใจความ
- 1.4 จิตวิทยาและทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการอ่านจับใจความ

2. การสอนอ่านจับใจความ

- 2.1 วิธีการสอนอ่านจับใจความ
- 2.2 การวัดผลและประเมินผลการสอนอ่านจับใจความ

3. นิทาน

- 3.1 ความหมายของนิทาน
- 3.2 ประเภทของนิทาน
- 3.3 ประโยชน์ของนิทาน
- 3.4 หลักการเลือกนิทาน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การอ่านจับใจความ

การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญและจำเป็นในการดำรงชีวิต เพราะปัจจุบันเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร การติดต่อสื่อสารผ่านเทคโนโลยียังต้องอาศัยการอ่าน ดังนั้นการสอนอ่านเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่านแล้วนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง การอ่านแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ การอ่านในใจและการอ่านออกเสียง การอ่านในใจ เป็นการอ่านโดยไม่ต้องออกเสียง ไม่ทำปากขมุขขมิบ ไม่ส่ายหน้า มีจุดประสงค์เพื่อให้เข้าใจเรื่องและจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งผู้อ่านต้องมีความรู้เรื่องคำศัพท์และโครงสร้างของประโยคพอควร และการอ่านออกเสียง

เป็นการอ่านออกเสียงให้ถูกต้อง เน้น จังหวะ ระดับเสียงสูงต่ำ มีจุดประสงค์เพื่อให้อ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน เพื่อให้ผู้ฟังได้รับรู้เรื่องราว มีความเพลิดเพลินในการฟัง (หน่วยศึกษานิเทศก์ 2545: 2)

การอ่านที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวันได้แก่การอ่านในใจ เพื่อจับใจความ และเก็บรายละเอียดของเรื่องทีอ่านตามจุดประสงค์ของการอ่าน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2545: 915) ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นคำกริยา หมายถึง ว่าตามตัวหนังสือ ออกเสียงตามตัวหนังสือ ดูหรือเข้าใจตามตัวหนังสือ สังเกตหรือพิจารณาเพื่อความเข้าใจ นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ดังนี้

ศิริพร ลิ้มตระการ (2534: 25 - 26) กล่าวว่า การอ่านที่มีประสิทธิภาพคืออ่านแล้วจับใจความสำคัญได้ แสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่อ่านได้ อ่านแล้วได้รสและสามารถประเมินค่าสิ่งที่ตนอ่านได้อย่างเที่ยงธรรม นำสิ่งที่อ่านได้มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด อ่านได้เข้าใจในเวลาอันสั้น

เสริมศรี หอทิมาวรกุล (2526: 390) กล่าวว่า การอ่านจับใจความเป็นการอ่านเพื่อต้องการทราบว่า เรื่องนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีความสำคัญตรงไหน และหมายความว่าอย่างไร

สมพร มั่นตะสูตร แพ่งพิพัฒน์ (2539: 8) กล่าวว่า เป็นการรับรู้ความหมายจากถ้อยคำที่อยู่ในสิ่งตีพิมพ์หรือหนังสือ โดยผู้อ่านรับรู้ได้ว่า ผู้เขียนได้ส่งสารอะไรมายังผู้อ่าน ในด้านความคิด ความรู้ ความหมายและความสัมพันธ์กับสิ่งอื่นว่าผู้เขียนต้องการแสดงความคิดเห็นอย่างไร มีความหมายว่าอะไร เกี่ยวข้องกับอะไรบ้าง

แววมยุรา เหมือนนิล (2541: 17) กล่าวว่า การอ่านจับใจความเป็นความเข้าใจเรื่องที่อ่านระดับต้น และเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการอ่านระดับสูงต่อไป เช่น ถ้านักเรียนจับใจความเรื่องที่อ่านไม่ได้ คือไม่รู้เรื่องก็ไม่สามารถอ่านเพื่อวิจารณ์ว่าเรื่องนั้นดีหรือไม่ไม่ได้เลย

ประพนธ์ เรืองณรงค์ (2545: 11) กล่าวว่า การอ่านจับใจความหมายถึง การอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญหรือใจความสำคัญของเรื่องโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสรุปใจความสำคัญหาคำสำคัญ ใช้แผนภาพโครงเรื่องเพื่อพัฒนาการอ่าน รวมทั้งการรู้จักใช้คำถามเกี่ยวกับเนื้อหาและการพัฒนาทางด้านความคิด

จากเอกสารของหน่วยศึกษานิเทศก์ (2545: 2) ได้กล่าวว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง กระบวนการอ่านเพื่อทำความเข้าใจและจับใจความเรื่องที่อ่านโดยเน้นการอ่านในใจ พฤติกรรมที่แสดงว่านักเรียนอ่านจับใจความได้พิจารณาจากการที่นักเรียนลำดับเหตุการณ์ เรื่องที่อ่านได้ เล่าเรื่องโดยใช้สำนวนของตนเอง บอกรายละเอียด ชื่อตัวละคร สถานที่ เหตุการณ์สำคัญ ตลอดจนแยกแยะข้อเท็จจริง ปฏิบัติตามคำสั่ง หรือคำแนะนำได้ บอกใจความสำคัญและสรุปได้

สรุปได้ว่าความหมายของการอ่านจับใจความ คือการอ่านเพื่อให้เข้าใจเรื่องที่อ่าน แล้วสามารถจับประเด็นสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน เล่าเรื่องตามลำดับ เหตุการณ์ บอกแนวคิดของเรื่อง และสามารถแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่านได้

1.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความมีความสำคัญมากเพราะเป็นเครื่องมือในการแสวงหา ความรู้ด้วยตนเองการมีพื้นฐานทักษะการอ่านจับใจความที่ดีย่อมนำไปสู่การเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

นภดล จันทรพิชญ (2534: 30) กล่าวว่า การอ่านจับใจความเป็นการอ่าน ที่เข้าไปช่วยให้การอ่านแบบต่าง ๆ ได้ผลดี มีประสิทธิภาพ และบรรลุจุดมุ่งหมายได้

ผุสดี ภูมิอินทร์ (2535: 417) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญช่วยให้อ่านหนังสือได้รวดเร็ว จึงจำเป็นต้องฝึกฝน อยู่เสมอ ไม่ว่าจะอ่านเรื่องอะไรหรือจะอยู่ระดับไหนก็ตาม เพราะถ้าไม่สามารถจับใจความได้ ก็ไม่ได้ประโยชน์จากการอ่าน

สุกัญญา ศรีสืบสาย (2532: 58) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความ ว่าความสำเร็จในการเรียนของนักเรียนอยู่ที่ความสามารถในการอ่านจับใจความ ถ้านักเรียน อ่านไม่เข้าใจและจับใจความไม่ได้จะเป็อหน่ายต่อการเรียน มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการอ่าน ไม่เกิดนิสัยรักการอ่านและส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

สรุปได้ว่าการอ่านจับใจความเป็นทักษะที่จะต้องฝึกฝน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำคัญ ในการแสวงหาความรู้ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่อ่าน มีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน รักการอ่าน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.3 หลักการอ่านและกระบวนการอ่านจับใจความ

การอ่านเพื่อจับใจความมีหลักการอ่านและกระบวนการอ่านดังนี้

1.3.1 หลักการอ่านเพื่อจับใจความ รัชณี เหมบุญกิจและคณะ (2546: 96)

ได้กล่าวถึงหลักการอ่านจับใจความไว้ว่า ผู้อ่านจะต้องจับใจความของเรื่องและสามารถ

ตอบคำถามได้จากการสังเกตข้อความในเรื่องว่า เหตุการณ์ในเรื่องเกิดขึ้นที่ไหน เกิดขึ้นเมื่อไร (วัน เวลา ที่เกิดเรื่อง) ตัวละครที่เกี่ยวข้องมีใครบ้าง จุดเริ่มต้นของเหตุการณ์คืออะไร อะไรเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ เหตุการณ์นั้นก่อให้เกิดผลอย่างไร แนวคิดของเรื่องคืออะไร สามารถนำประโยชน์อะไรจากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้บ้าง คุณธรรมของเรื่องมุ่งเน้นในด้านใด

1.3.2 กระบวนการอ่านจับใจความ หน่วยศึกษานิเทศก์ (2545: 1-2) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการอ่านจับใจความว่าควรมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การรับรู้ กระบวนการอ่านเกิดขึ้นเมื่อผู้อ่านเห็นตัวอักษร แล้วเกิดการรับรู้ และรู้จากคำต่าง ๆ เมื่ออ่านมากก็รู้จักคำมาก

ขั้นที่ 2 การเข้าใจ เมื่อผู้อ่านเกิดการรับรู้ก็จะเกิดความเข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน การเข้าใจความหมายเรื่องที่อ่านของแต่ละคน ขึ้นอยู่กับความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับคำเหล่านั้น เพราะคำบางคำมีความหมายมากกว่าหนึ่งความหมาย ดังนั้นบริบท จะช่วยให้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้ตรงกันหรือใกล้เคียงกับเจตนาของผู้เขียน

ขั้นที่ 3 การเชื่อมโยง เมื่อผู้อ่าน อ่านเรื่องแล้วก็จะเกิดความเข้าใจเรื่องที่อ่านแล้วเชื่อมโยงเรื่องที่อ่านกับความรู้และประสบการณ์ที่สะสมมาแต่เดิม ดังนั้นผู้อ่านบางคนก็อาจคิดคล้ายตาม หรือคัดค้านไม่เห็นด้วยกับผู้เขียน

ขั้นที่ 4 การสรุป ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้อ่านรวบรวมความเข้าใจเรื่องที่อ่านกับความรู้และประสบการณ์ที่สะสมมาแต่เดิม แล้วสรุปความรู้ ความคิด ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจใหม่ หรือมีทัศนคติใหม่ ๆ เกิดขึ้น

ในการฝึกให้อ่านจับใจความ กรมวิชาการ (2544: 188 - 189) ได้เสนอวิธีการไว้ดังนี้

- 1) หาประโยคใจความสำคัญและประโยคใจความสำคัญรองแต่ละย่อหน้า ซึ่งมีลักษณะดังนี้ ใจความสำคัญอยู่ตอนต้นย่อหน้า ซึ่งพบมาก ใจความสำคัญอยู่กลางย่อหน้า ใจความสำคัญอยู่ท้ายย่อหน้า และใจความสำคัญอยู่ตอนต้นและตอนท้ายย่อหน้า
- 2) เมื่อได้ประโยคใจความสำคัญแล้ว พิจารณาส່วนที่เป็นใจความสำคัญของเรื่องโดยตัดส่วนที่ไม่จำเป็นออก ถ้าเรื่องเป็นร้อยกรองให้เขียนเป็นร้อยแก้วก่อน
- 3) เรียบเรียงใหม่เป็นสำนวนภาษาของตนเอง

นอกจากนี้ กรมวิชาการ (2544: 80 - 81) ยังได้เสนอการใช้แผนภาพโครงเรื่องเพื่อพัฒนาการอ่าน มีขั้นตอนดังนี้ อ่านเร็วโดยอ่านในใจคร่าว ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบพอให้เข้าใจเรื่อง อ่านทบทวนอีกครั้งเพื่อเก็บรายละเอียดฝึกตั้งคำถามจากเรื่องเพื่อหาคำตอบว่า ใคร ทำอะไร

ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร หาประโยคใจความสำคัญหรือเหตุการณ์สำคัญแต่ละย่อหน้า ที่บอกว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร เขียนลงไปบนแผนภาพโครงเรื่อง เรียบเรียงเป็นภาษาของตนเอง

สรุปได้ว่า หลักการอ่านและกระบวนการอ่านจับใจความ จะต้องอ่านอย่างรวดเร็ว ก่อนหนึ่งครั้ง และอ่านเพื่อเก็บใจความของแต่ละย่อหน้าอย่างละเอียดอีกครั้ง แล้วตั้งคำถามตอบคำถาม เขียนแผนภาพโครงเรื่อง เขียนเรื่องด้วยสำนวนภาษาของตนเอง บอกแนวคิดและสรุปเรื่องได้

1.4 จิตวิทยาและทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการอ่านจับใจความ

ในการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความ ครูผู้สอนต้องรู้จักเลือกใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาและพื้นฐานประสบการณ์เรียนรู้ของนักเรียนเพื่อประสิทธิภาพในการอ่านจับใจความ ซึ่งประภาพรรณ เขียมสุภาษิต (2536: 126 –127) ได้กล่าวถึงทฤษฎีด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนควรศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

1.4.1 จิตวิทยาการเรียนรู้ การสอนอ่านจะได้ผลดี ถ้านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อครูผู้สอนและเนื้อหาสาระที่เรียน ดังนั้นครูผู้สอนจะต้องรู้จักใช้จิตวิทยาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก การสร้างบรรยากาศการสร้างแรงจูงใจกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้แบบผสมผสานของกานเย (Gagne') โดยครูต้องคำนึงถึงความพร้อม และความแตกต่างระหว่างบุคคลตามทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ ทั้งเงื่อนไขการเรียนรู้ภายในและเงื่อนไขการเรียนรู้ภายนอก ที่มีผลต่อการเรียนรู้ตามกระบวนการทางปัญญาในการเรียนรู้คือ

- 1) การเตรียมการเรียนรู้ คือการทำให้เกิดความสนใจ การทำให้เกิดความคาดหวังและการนำเอาข้อมูลหรือทักษะที่เกี่ยวข้องออกมาจากความจำระยะยาวในการทำให้เกิดความสนใจนั้น โดยการใช้สื่อ เพื่อบอกให้กับนักเรียนรู้ว่า เขาจะต้องเรียนรู้อะไรบ้าง
- 2) การเรียนรู้และการแสดงออก คือการเลือกการเรียนรู้ การกำหนดรหัสอย่างมีความหมาย นำเอาความรู้จากหน่วยความจำมาใช้ในการตอบสนอง และการเสริมแรง นักเรียนจะเลือกเอาสิ่งเร้าที่สำคัญเข้ามา เพื่อเก็บไว้ในความทรงจำและเกิดความรู้ใหม่
- 3) การถ่ายโยงการเรียนรู้ คือ การให้สัญญาณในการดึงเอาความรู้มาใช้ และการแผ่ขยายการเรียนรู้ การถ่ายโยงการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อบุคคลได้นำเอาสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ ในสภาพการณ์อื่น ๆ นอกเหนือจากสภาพการณ์ที่ได้รับการเรียนรู้

1.4.2 ทฤษฎีการเรียนรู้

การอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจกับเรื่องทีอ่านว่าใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร การฝึกให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการอ่านต้องอาศัยจิตวิทยาการเรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีเชื่อมโยงของธอร์นไคด์ (Thondike, 1977 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2540: 99 -100) เพื่อให้ นักเรียนมีพัฒนาการในการอ่านจับใจความดังต่อไปนี้

1) กฎแห่งความพร้อม ก่อนที่จะมีการเรียนรู้เกิดขึ้น ผู้สอนต้องสำรวจว่านักเรียนมีความพร้อมที่จะเรียนทั้งร่างกาย จิตใจหรือไม่อย่างไร และต้องมีการจูงใจให้เกิดความพร้อมก่อน จึงจะเกิดการเรียนรู้โดยยึดหลักความพึงพอใจของนักเรียนเป็นสำคัญ

2) กฎแห่งการฝึกฝน เมื่อต้องการให้นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ต้องให้นักเรียนมีความเข้าใจในบทเรียนและหมั่นฝึกฝนหรือนำสิ่งที่รู้นั้นมาใช้บ่อย ๆ

3) กฎแห่งผล การให้นักเรียนทราบผลการเรียนทันทีและยกย่องชมเชยทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจและเป็นการเสริมแรงให้อยากเรียนบทเรียนต่อไปอีก

สรุปได้ว่าการอ่านจับใจความเป็นทักษะที่เน้นการฝึก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนควรคำนึงถึงจิตวิทยาและทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนสูงสุด

2. การสอนอ่านจับใจความ

การสอนอ่านจับใจความ ครูจะต้องบอกให้นักเรียนทราบก่อนว่าต้องการอะไรจากเรื่องทีอ่าน และมีวิธีการอ่านอย่างไรทีสามารถ ตอบคำถามได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร

2.1 วิธีการสอนอ่านจับใจความ

การสอนอ่านจับใจความมีหลายรูปแบบนักการศึกษาได้เสนอแนวทางไว้ดังนี้
สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2539: 95 – 96) ได้นำหลักจิตวิทยาการอ่านมาประยุกต์กับหลักการของบลูม (Bloom) เพื่อนำมาใช้ในการฝึกอ่าน 6 ขั้นตอน คือ

ขั้นเริ่มต้นของการอ่าน สมองจะต้องจดจำเรื่องราวให้ได้ จำความหมายของคำยาก จำชื่อตัวละคร และเหตุการณ์สำคัญ ครูผู้สอนจะใช้วิธีการตั้งคำถาม ถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องทีอ่าน การสะกดคำยาก หรือการให้ความหมายของคำยาก

ขั้นความเข้าใจ เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถเล่าเรื่องทีอ่านได้อย่างถูกต้องด้วยคำพูดของตนเอง เข้าใจความคิด ถ้อยคำ ประโยคและข้อความทีให้คติเตือนใจ สรุปเรื่องได้ การประเมินว่านักเรียนมีความเข้าใจมากหรือน้อยเพียงใด คือการให้นักเรียนเล่าเรื่องหรือตอบคำถาม

ขั้นนำไปใช้ เป็นขั้นที่นักเรียนมีการฝึกนำคำ ประโยคและเหตุการณ์ที่ได้จากการอ่านไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นใหม่ หรือนำไปใช้แก้ปัญหาอื่น ๆ คำถามที่ใช้มักจะเป็นการกำหนดสถานการณ์ให้นักเรียนพิจารณา นำความรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์

ขั้นวิเคราะห์ เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถแยกองค์ประกอบย่อยของแนวคิดที่ได้จากการอ่าน การรู้จักแยกความหมายของคำที่มีความหมายหลายอย่าง สามารถบอกได้ว่าองค์ประกอบใดมีความสัมพันธ์กัน หรือไม่เกี่ยวข้องกันเลย

ขั้นสังเคราะห์ เป็นขั้นที่นักเรียนสรุปแนวคิดของเรื่อง ค้นหาลักษณะโครงเรื่องที่คล้ายคลึงกับเรื่องที่เคยอ่าน สามารถเปรียบเทียบสุภาสิต คำพังเพยที่มีความหมายใกล้เคียงกัน สรุปแนวคิดที่เหมือนกันหรือต่างกันได้อีกด้วย

ขั้นประเมินค่า เป็นการให้นักเรียนรู้จักคิดตัดสินเรื่องที่อ่านว่าอะไรคือความจริง และอะไรคือความเท็จ พิจารณา ค้นหาคุณค่าที่ปรากฏในเรื่อง ได้แก่ ความรัก ความกตัญญู ความซื่อสัตย์และรวมไปถึงความเป็นเหตุเป็นผล ฝึกให้นักเรียนรู้จักสังเกตการใช้ถ้อยคำ การบรรยายให้เกิดภาพพจน์ ตลอดจนความประทับใจอื่น ๆ ที่ได้จากการอ่าน

วิธีนี้ เทรย์กิกและคณะ (2546: 96 - 98) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนอ่านใจจับความไว้ 8 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 สร้างประสบการณ์ ครูน่านิทานหรือเรื่องราวที่สนใจพร้อมภาพประกอบมาเล่าให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายหลังจากฟังเรื่องจบแล้ว

ขั้นที่ 2 สะท้อนประสบการณ์ ครูให้นักเรียนช่วยกันสำรวจคำยากจากนิทานหรือเรื่องราวที่ครูกำหนดให้อ่าน โดยสำรวจตามหัวข้อต่อไปนี้

- คำที่อ่านไม่ได้ (คำใหม่)
- คำที่ไม่เข้าใจความหมาย

จากนั้นครูน่านิทานที่มีปัญหาให้นักเรียนฝึกอ่านอีกครั้งและหาความหมายของคำโดยอนุญาตให้ใช้พจนานุกรมได้

ขั้นที่ 3 บูรณาการการสังเกตไปสู่มนคติ / ความคิดรวบยอด โดยการศึกษาด้วยตนเองหรือใบงานที่ครูเตรียมให้

ขั้นที่ 4 พัฒนามนคติ ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน ตั้งคำถาม ถามนักเรียนว่า ใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร บทสรุปเป็นอย่างไร มีข้อคิดอะไรบ้าง ความเห็นของนักเรียนต่อเรื่องราวที่ได้อ่าน พร้อมทั้งวาดภาพประกอบหรือแสดงบทบาทสมมติ

ขั้นที่ 5 ปฏิบัติตามมนคติ ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อให้ช่วยกันคิด เรื่อง หรือ

หาเรื่องราวที่น่าสนใจจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ มาสร้างคำถาม

ขั้นที่ 6 ปรับแต่งให้สมบูรณ์ ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเรื่องราวที่ได้อ่านในขั้นที่ 4 มาสร้างสรรค์ โดยระดมความคิดเพื่อผลิตผลงานที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน

ขั้นที่ 7 วิเคราะห์คุณค่าและนำไปใช้ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้น เพื่อให้ครูและเพื่อน ๆ ช่วยกันซักถามเรื่องราวและอภิปรายแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ขั้นที่ 8 แลกเปลี่ยนประสบการณ์ นักเรียนนำผลงานไปจัดแสดงบนป้ายนิเทศ สรุปได้ว่าขั้นตอนการสอนอ่านจับใจความ เริ่มจากอ่านเรื่องที่ครูกำหนดให้ หรือ การฟังเรื่องแล้วสามารถตั้งคำถาม ตอบคำถาม ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องได้ ขั้นตอนต่อไปคือการนำความรู้ที่ได้จากเรื่องที่อ่านไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นกับตัวนักเรียน รวมทั้งการแสดงความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อเรื่องที่อ่าน แล้วสรุปแนวคิดของเรื่องได้ ขั้นตอนสุดท้าย คือการประเมินค่าเรื่องที่อ่านว่าให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างไรบ้าง

2.2 วิธีการวัดผลประเมินผลการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความเป็นการพัฒนาทักษะทางภาษา วิธีการวัดผลประเมินผลจึงขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการอ่านในแต่ละครั้ง กรมวิชาการ (2544: 88 - 89) ได้เสนอหลักการพื้นฐานของการเรียนรู้ภาษา เพื่อเป็นแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนภาษาไทย สำหรับครูผู้สอนดังต่อไปนี้

1. การบูรณาการทักษะทางภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการดู ซึ่งแต่ละทักษะมีความสำคัญที่ควรเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน ทักษะทางภาษาทักษะหนึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาทักษะทางภาษาอื่น ๆ ด้วย
2. นักเรียนต้องได้รับการพัฒนาความสามารถทางภาษาพร้อมกับการพัฒนาความคิดเนื่องจากภาษาเป็นสื่อของความคิด การติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ควรจัดให้นักเรียนได้ใช้ภาษาตามสถานการณ์จริงทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อเป็นการฝึกทักษะทางสังคมในสถานการณ์จริง
3. นักเรียนต้องเรียนรู้การใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนได้อย่างถูกต้อง ทั้งไวยากรณ์หรือหลักภาษา การสะกดคำ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4. นักเรียนทุกคนจะได้รับการพัฒนาทักษะทางภาษาเท่ากัน แต่การพัฒนาทางภาษาของแต่ละคนจะไม่เท่ากันตามศักยภาพของนักเรียน วิธีการเรียนรู้ก็ต่างกัน

5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ต้องจัดให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาทักษะทางภาษาไปพร้อม ๆ กับการเรียนรู้วัฒนธรรม เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข

6. ภาษาไทยเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จะต้องใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือการสื่อสาร การแสวงหาความรู้ ใช้ในการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ การอภิปราย การเขียนรายงาน การตอบคำถาม ครูจะต้องใช้ภาษาที่เป็นแบบแผนถูกต้อง เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน

การประเมินในชั้นเรียน มีเป้าหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน กรมวิชาการ (2544: 89 - 90) ได้เสนอไว้ดังนี้

ประการที่หนึ่ง การประเมินผลที่มีประสิทธิภาพต้องส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน และจะต้องมีอยู่ทุกขั้นตอนของกระบวนการคือ การประเมินผลก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐาน การประเมินผลระหว่างเรียน และการประเมินผลหลังเรียน โดยมีเกณฑ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า และต้องแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ นักเรียนได้มีการพัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

ประการที่สอง การประเมินจะต้องใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตราที่ 26 กำหนดให้ประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาผลการประเมินด้วยวิธีการต่าง ๆ

ประการที่สาม การประเมินจะต้องมีความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ และยุติธรรม โดยการใช้เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ที่สามารถวัดสิ่งที่ต้องการวัดได้

การอ่านจับใจความครูผู้สอนควรประเมินผลโดยการสังเกตพฤติกรรมขณะอ่านจับใจความ เช่น ปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามหลักการอ่าน สามารถตั้งคำถามและตอบคำถามเล่าเรื่องหรือเขียนแผนภาพโครงเรื่อง บอกแนวคิดของเรื่อง สรุปประเด็นสำคัญของเรื่องได้

สรุปได้ว่าการวัดผลประเมินผลการอ่านจับใจความ ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของการอ่านในแต่ละครั้งว่าต้องการวัดผล ประเมินผล พฤติกรรมใด เช่น วัดความรู้ ความจำ การนำไปใช้ และจะใช้เครื่องมือวัดแบบใดจึงจะเหมาะสม

3. นิทาน

นิทานเป็นเรื่องเล่าที่สืบทอดกันมานานโดยไม่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรหรือนามผู้แต่ง เช่น นิทานพื้นบ้านที่แฝงคติธรรม เพื่อจูงใจให้เด็กคล้อยตาม (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ 2527: 70)

3.1 ความหมายของนิทาน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2545: 588) ได้ให้ความหมายของนิทานว่า เป็นเรื่องที่เล่าสืบทอดกันมาเช่นนิทานชาดก นิทานอิสป

ลัดดา นีละมณี (2539: 236- 239) กล่าวว่านิทานเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นใหม่ส่วนใหญ่เกิดจากจินตนาการ ให้ทั้งความบันเทิงและสาระความรู้ใหม่ ๆ ซึ่ง นักการศึกษาปัจจุบันแต่งนิทานได้อย่างเหมาะสมเพื่อสร้างเสริมและเพิ่มพูนประสบการณ์ด้านความรู้ ช่วยให้เด็กปรับตัวและเตรียมรับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน

กิ่งแก้ว อุตถากร (2520: 11) กล่าวว่านิทานหมายถึงเรื่องที่เล่ากันทั่วไปมิได้สนใจประวัติความเป็นมา มีจุดประสงค์เล่าเพื่อความสนุกสนานหรือเป็นคติสอนใจไปด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539: 195) ได้ให้ความหมายของนิทานว่าเป็นเรื่องเล่าที่เล่าสืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อาจเป็นเรื่องอิงความจริง หรือจากจินตนาการของผู้เล่าเองก็ได้ บางเรื่องอาจมีแสดงอิทธิฤทธิ์ ปาฏิหาริย์ เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน บางเรื่องสอดแทรกคุณธรรม คติเตือนใจ

สรุปได้ว่า ความหมายของนิทานหมายถึง เรื่องเล่าที่สืบทอดกันมาเล่าเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีคติธรรม และอาจมีการแต่งเรื่องขึ้นมาใหม่เพื่อประโยชน์ในการให้ความรู้ คติสอนใจ ส่งเสริมให้เด็กมีประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน

3.2 ประเภทของนิทาน

การแบ่งประเภทของนิทานมีหลายลักษณะทั้งตามยุคสมัย และชนิดของนิทาน เกริก ยุ้นพันธ์ (2539: 34) กล่าวว่า การแบ่งประเภทของนิทานขึ้นอยู่กับยุคสมัย รูปแบบของนิทาน นิทานตามเขตภูมิศาสตร์ ชนิดของนิทานและชนิดของการเล่านิทาน

ลัดดา นีละมณี (2539: 234 – 237) ได้แบ่งนิทานออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือนิทานพื้นบ้านและนิทานสมัยใหม่ โดยชนิดของนิทานพื้นบ้านได้แก่ นิทานไม่รู้จบ นิทานเกี่ยวกับสัตว์พูดได้ นิทานตลกขบขัน นิทานเรื่องสมจริง นิทานทางศาสนา นิทานโรแมนติก นิทานเกี่ยวกับเวทมนตร์คาถาหรือเทพนิยาย และนิทานสอนคติธรรม สำหรับนิทานสมัยใหม่จะแบ่งออกเป็นนิทานเกี่ยวกับสัตว์ นวนิยายสมจริง และ นวนิยายอิงประวัติศาสตร์และชีวประวัติ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539: 196) ได้แบ่งนิทานไว้ 4 รูปแบบดังต่อไปนี้คือ นิทานปรัมปรา เป็นเรื่องเกี่ยวกับอิทธิพลที่แฝงคุณธรรม นิทานท้องถิ่นเป็นเรื่องที่มีเหตุการณ์เกี่ยวกับประเพณี ความเชื่อ การยกย่องวีรบุรุษ เทพนิยาย เป็นนิทานที่มีนางฟ้า เทวดา เวทมนต์คาถา เป็นเรื่องสมมติ นิทานเกี่ยวกับสัตว์ ที่มีสัตว์พูดได้ สรุปได้ว่านิทานแบ่งได้หลายประเภททั้งตามยุคสมัย รูปแบบของนิทาน ชนิดของนิทานและชนิดของการเล่านิทาน หรืออาจแบ่งเป็นนิทานพื้นบ้านกับนิทานสมัยใหม่ นิทานเกี่ยวกับสัตว์ นิทานชาดก นิยายอิงประวัติศาสตร์ หรือชีวประวัติ เทพนิยาย ขึ้นอยู่กับแนวคิดของนักการศึกษาแต่ละบุคคล

3.3 ประโยชน์ของนิทาน

ปัจจุบันนิทานมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก ในระดับประถมศึกษาสามารถนำนิทานมาช่วยฝึกทักษะภาษา ทั้ง 4 ด้าน คือ ฟัง พูด อ่านและเขียน นิทานเป็นสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยและความต้องการของเด็ก ให้ความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน ช่วยสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นแบบที่ดีสำหรับเด็ก

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2520) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนโดยใช้นิทานนำไปสู่ประสบการณ์ด้านต่าง ๆ เพราะนิทานมีบทบาทสำคัญต่อการเสริมสร้างบุคลิกภาพและพัฒนาการด้านอารมณ์ให้แก่ผู้เรียนคือเกิดความรู้สึกรอบคอบ มีที่พึ่งทางใจ รู้สึกว่า

ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เพราะขณะที่ฟังนิทาน ได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นทำให้เกิดจินตนาการจากเรื่องที่ได้รับฟัง เช่นเรื่องเกี่ยวกับนางฟ้า สัตว์ ธรรมชาติ ช่วยให้รู้จักโลกในแง่มุมเล็ก ๆ น้อย ๆ จากนิทานที่ฟังทำให้ตัดสินใจสนองตอบเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ถูกต้อง มองโลกในแง่ดี เกิดทัศนคติที่ดีต่อโลกและชีวิต ทำให้ได้พักผ่อน คลายความเครียด ได้รับความสดชื่น เพลิดเพลินใจ

วิริยะ สิริสิงห (2537: 39) กล่าวถึงประโยชน์ของนิทานที่มีต่อเด็กไว้ว่าหากนิทานที่เขียนขึ้นเป็นนิทานที่มีคุณค่า สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีความสนุกสนาน ย่อมมีคุณค่าต่อเด็กคือ ให้เด็กได้แก้ปัญหาเมื่อนำตนเข้าไปเป็นตัวละครในเรื่อง เด็กจะทราบถึงความจริงในโลกรอบ ๆ ตัวเด็ก ได้ตัดสินใจว่าอะไรเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับ เปิดโอกาสให้เด็กได้หัวเราะร่วมกัน ได้รับประสบการณ์ที่กว้างขวาง มีพัฒนาการที่ก้าวหน้า รู้จักความหมายต่าง ๆ ของชีวิต

ศรีรัตน์ เจริญจันทร์ (2538: 65) กล่าวว่านิทานเป็นสิ่งจำเป็นในการเรียนรู้

และเด็กมักจะเปรียบเทียบตัวเองกับตัวละครในนิทานจะทำให้เด็กเข้าใจตัวละครดีขึ้นเป็นการสอดคล้องกับพัฒนาการด้านสังคม

สรุปได้ว่านิทานมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ภาษาของนักเรียนได้เป็นอย่างดี เป็นแหล่งความรู้ทางภาษากระตุ้นให้เกิดการสื่อสารนำไปสู่การพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ส่งเสริมกระตุ้นให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้และมีความคิดสร้างสรรค์

3.4 หลักเกณฑ์การเลือกนิทาน

การเลือกนิทานเพื่อนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ต้องคำนึงถึงความสนใจของนักเรียนและความเหมาะสมกับจุดประสงค์ในการเรียนรู้ทั้งด้านเนื้อหาสาระ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

บารุง โตรัตน์ (2524: 156) ได้เสนอแนะการพิจารณาเนื้อหาของนิทาน ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) ด้านภาษา ภาษาที่ปรากฏในเรื่องไม่ว่าจะเป็นคำศัพท์ โครงสร้างประโยค การออกเสียงคำศัพท์ ไม่ควรยากเกินไปสำหรับผู้เรียน

2) ด้านเนื้อเรื่อง เนื้อเรื่องของนิทานควรเหมาะสมกับวัย ความคิด และความสนใจของผู้เรียน

3) ด้านความยาวของเนื้อเรื่อง เรื่องที่นำมาเล่าไม่ควรสั้นหรือยาวเกินไป เกริก ยूनพันท์ (2539: 67 – 68) กล่าวถึงหลักการเลือกนิทานว่า ควรเลือกเรื่องที่เหมาะสมกับวัยและน่าสนใจสำหรับเด็ก มีเนื้อหาชวนติดตาม มีสาระ สร้างค่านิยมที่ดี ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ความยาวของเรื่องพอสอดคล้องกับเวลา

ศรีรัตน์ เจริญจันทร์ (2536: 67) กล่าวถึงความสนใจในนิทานของเด็ก ระดับอายุต่าง ๆ ไว้ดังนี้ เด็กอายุระหว่าง 4 – 6 ปี สนใจนิทานที่มีภาพประกอบเกี่ยวกับสัตว์ พุดได้ สนใจเรื่องนางฟ้า เทวดา ชอบฟังเรื่องซ้ำ เด็กอายุระหว่าง 7 – 8 ปี ยังชอบนิยาย ปริမ်ปรา เรื่องนางฟ้า เทวดาอยู่ และเริ่มสนใจเรื่องราว เกี่ยวกับชีวิตจริงมากขึ้น เรื่องที่มีแง่คิดสั้น ๆ เด็กผู้ชายชอบการผจญภัย เด็กผู้หญิงชอบเกี่ยวกับบ้านตุ๊กตา เด็กอายุระหว่าง 9 – 10 ปี ชอบนิทานเกี่ยวกับสัตว์ต่าง ๆ ชอบผจญภัย นิทานเกี่ยวกับชนชาติต่าง ๆ ชีวิตประวัติ เรื่องราวของวีรบุรุษ เรื่องเกี่ยวกับชีวิตภายในบ้านและโรงเรียน เด็กอายุระหว่าง 11 – 12 ปี เด็กผู้ชายชอบเรื่องเกี่ยวกับการผจญภัย ประวัติศาสตร์ เรื่องราวที่แสดงถึงความกล้าหาญ และความเสียสละ เด็กผู้หญิงสนใจเรื่องบ้าน สัตว์เลี้ยง ธรรมชาติและเรื่องรัก ๆ ใคร่ ๆ มากขึ้น ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายชอบเรื่องเกี่ยวกับศาสนา

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2527: 52-53) กล่าวถึงความสนใจในการอ่านของเด็กวัยต่าง ๆ ดังนี้ เด็กวัย 3 – 6 ขวบ เริ่มหัดอ่านจะสนใจสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ต้นไม้ ดอกไม้ สัตว์ พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เด็กวัยเดียวกัน ท้องฟ้า พระอาทิตย์ พระจันทร์ ดวงดาวต่าง ๆ เรื่องรูปทรงต่างๆ เป็นต้น เด็กวัย 6 – 8 ขวบสนใจเรื่องต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ชอบเรื่องต้นไม้ ดอกไม้ การปลูก การเพาะช่าง่างๆ นิทานต่าง ๆ เทวดา นางฟ้า เรื่องสัตว์ การ์ตูน ชอบของเล่น ชอบเรื่องเป็นจริงมากขึ้น เริ่มอ่านเรื่องตลก ขำขันได้บ้าง เด็กวัย 8 - 11 ขวบ สนใจเกี่ยวกับการผจญภัย การต่อสู้ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ การทดลองง่าย ๆ (สำหรับเด็กผู้ชาย) เด็กผู้หญิงจะสนใจแตกต่างกันไป เช่นการแต่งกาย เสื้อผ้า การบ้านการเรือน ทั้งเด็กหญิง เด็กชายชอบเหมือน ๆ กันเช่น วรรณคดี นิยายสำหรับเด็กง่าย ๆ เทพบุตร ซาดิก สุภาพสตรี คำพังเพย การ์ตูนขำขัน เรื่องตลกเช่น ป.อินทปาลิต เข้าใจปัญหาสังคมบ้าง นิยายวิทยาศาสตร์ง่าย ๆ

สรุปได้ว่าหลักการเลือกนิทาน ผู้สอนควรเลือกนิทานให้เหมาะสมกับวัย ความสนใจ และระดับความสามารถทางภาษาของผู้เรียน เนื้อหาน่าสนใจ ไม่สั้นหรือยาวเกินไปภาษา และโครงเรื่องไม่ซับซ้อน สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม มีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเกี่ยวกับการอ่านจับใจความและงานวิจัยเกี่ยวกับนิทาน ที่ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าเฉพาะเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องและสอดคล้องกันมีดังต่อไปนี้

สุพัทธา พรหมดิษฐ์ (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลการใช้นิทานพื้นบ้านจันทบุรี ที่มีต่อการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการอ่านจับใจความของนักเรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านกับไม่ใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อการสอน และเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนก่อนและหลังเรียนที่มีต่อนิทานพื้นบ้าน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการอ่านจับใจความของนักเรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อการสอนแตกต่างกับ

ผลสัมฤทธิ์นักเรียนที่ไม่ใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อการสอนอย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ.05 และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อนิทานพื้นบ้านอยู่ในระดับ “มาก”

ดรุณี คันธวังอินทร์ (2537) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความ โดยใช้หนังสือการ์ตูนเป็นสื่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้าน

สันทราย จังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างและเปรียบเทียบความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์ระหว่างนักเรียนหญิงกับนักเรียนชาย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสันทราย จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และผลสัมฤทธิ์ความก้าวหน้าของ นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงแตกต่างกันที่ระดับ .05

วันวิสาข์ ไวยรุ่งโรจน์ (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้วรรณกรรมสำหรับเด็ก พัฒนาการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดตำหนักใต้ จังหวัดนนทบุรี โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความก่อนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองโดยใช้แบบฝึก ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความก่อนและเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรทิพย์ สุทธิพันธ์ (2529) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลระยอง จังหวัดระยอง ที่เรียนโดยใช้และไม่ใช้แบบฝึกการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการอ่านสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้แบบฝึกการอ่าน

บุปผา ล้วนเล็ก (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการสอนอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดการสอนและศึกษาความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพของชุดการสอนเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความเป็นทักษะทางภาษาที่มีผู้ทำวิจัยมาตลอดโดยการใช้สื่อและวิธีการสอนแบบต่าง ๆ เพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาทักษะการอ่านจับใจความ ในระดับประถมศึกษา การใช้นิทานเป็นสื่อเพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความเป็นวิธีการหนึ่งที่จะสามารถพัฒนาการอ่านจับใจความได้ดี เนื่องจากนักเรียนอยู่ในวัยที่สนใจจะฟังหรืออ่านนิทาน ซึ่งครูจะต้องเลือกนิทานที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน จึงจะทำให้เด็กนักเรียนได้พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นตามไปด้วย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่องการใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลลำปาง จังหวัดลำปาง มีวิธีดำเนินการตามลำดับ
ขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาล
ลำปาง จำนวน 415 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 44 คน
ใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความก่อนและหลังเรียนโดย
ใช้นิทานเป็นสื่อ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง มีดังต่อไปนี้

2.1.1 นิทาน ได้แก่ นิทานอีสป นิทานพื้นบ้านและนิทานชาดก
จำนวน 12 เรื่อง สำหรับใช้ฝึกทักษะการอ่านจับใจความและทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน

2.1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย สาระสำคัญ จุดประสงค์
การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล
เกณฑ์การประเมินผล

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบทดสอบต่อไปนี้

2.2.1 แบบทดสอบก่อนเรียน วัดความสามารถในการอ่านจับใจความ
จำนวน 20 ข้อ

2.2.2 แบบทดสอบหลังเรียน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความ
จำนวน 20 ข้อ

3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.1 การเลือกนิทานเพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความ การเลือกนิทาน
มีขั้นตอนดังนี้

3.1.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับนิทาน ที่เหมาะสมกับเด็กวัย 8-11 จาก
หนังสือเรื่องการทำหนังสือสำหรับเด็ก ของ ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2527 : 53 – 54)

และหนังสือเรื่องการเล่านิทานของกรีก ยूनพันท์ (2539: 34) สรุปได้ว่าเด็กในวัยนี้ควรเลือกนิทานสำหรับคือนิทานที่มีเนื้อหาน่าสนใจ ไม่ซับซ้อน ตื่นเต้น ชวนติดตาม การใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา ถูกต้อง ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม

3.1.2 คัดเลือกนิทาน ตามหลักเกณฑ์ของการเลือกนิทานได้นิทานจำนวน 12 เรื่อง คือ กระจต่ายป่ากับเพื่อน กระจเข็ญใจอวดฉลาด กบจอมดีด ยายกับเสือ หมีจอมขี้เกียจ โคนันทิวศาล พรานไพรกับกวางรอบคอบ มะกะโท ลูกแกะกับจระเข้ มดน้อยกับนกพิราบ ลูกแพะกับหมาป่า และเรื่องหมาป่ากับชาวนา

ผู้ศึกษาได้นำนิทานที่คัดเลือกให้ผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาความเหมาะสมด้านภาษา เนื้อหา แนวคิด ความยากง่ายของคำศัพท์ และความยาวของเรื่อง โดยใช้นิทาน 8 เรื่อง คือ กระจต่ายป่ากับเพื่อน กระจเข็ญใจอวดฉลาด กบจอมดีด ยายกับเสือ หมีจอมขี้เกียจ โคนันทิวศาล พรานไพรกับกวางรอบคอบ และมะกะโท เป็นแบบฝึกหัดเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ แล้วนำนิทานเรื่อง ลูกแกะกับจระเข้ มดน้อยกับนกพิราบ นำไปเป็นแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่องลูกแพะกับหมาป่า และเรื่องหมาป่ากับชาวนาใช้เป็นแบบทดสอบหลังเรียน

3.2 การจัดทำแผนการเรียนรู้

3.2.1 ศึกษาเอกสารหลักสูตร เกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้ของการอ่านจับใจความ วิธีการสอนอ่านจับใจความและการวัดผลประเมินผล การอ่าน จากสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระภาษาไทย ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

3.2.2 ศึกษาการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความระดับประถมศึกษา ของสำนักนิตยและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่นำหลักจิตวิทยา มาประยุกต์กับหลักการเรียนรู้ ของบลูม (Bloom) ซึ่งมี 6 ขั้นตอนคือ

ขั้นการจดจำ ขั้นความเข้าใจ ขั้นนำไปใช้ ขั้นวิเคราะห์ ขั้นสังเคราะห์ และขั้นประเมินค่า

3.2.3 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของกรมวิชาการโดยมีสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล เกณฑ์การประเมินผลจำนวน 10 แผน แต่ละแผนใช้เวลาสอนแผนละ 60 นาที ดังนี้

แผนเตรียมความพร้อมก่อนเรียน โดยใช้นิทานเป็นสื่อเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง กระจต่ายป่ากับเพื่อน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง จระเข้ใ้งอวดฉลาด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง กบจอมดีด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ยายกับเสือ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง โคนันทวิศาล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง หมี่จอมขี้เกียจ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง พรานไพรกับกวางรอบคอบ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง มะกะโท

แผนการทดสอบหลังเรียนโดยใช้นิทานเป็นสื่อเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน

จับใจความ

เมื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เรียบร้อยแล้วได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมและสอดคล้องระหว่างสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล เกณฑ์การประเมินผล และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.2.4 ตรวจสอบคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และความสอดคล้องของแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ ระหว่างสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และเกณฑ์การประเมินผล โดยมี ค่า I.O.C อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และ ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1) รูปแบบ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ควรเป็นรูปแบบเดียวกันทุกแผน
2) จุดประสงค์การเรียนรู้ เขียนให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม

3) การนำเข้าสู่บทเรียน ไม่ควรสรุปเรื่องที่จะสอนให้เด็กโดยตรง ควรนำเข้าสู่บทเรียน ในลักษณะสนทนาและแสดงความคิดเห็น เช่น นิทานชาดกมีลักษณะเป็นอย่างไร นักเรียนรู้จักนิทานชาดกหรือไม่ นักเรียนเคยเห็นภาพจิตรกรรมในโบสถ์หรือวิหารในวัดหรือไม่

4) กิจกรรมการเรียนรู้ ต้องสนองตอบจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ระบุไว้ให้ชัดเจน

ใช้เวลาพอเหมาะ กิจกรรมต้องน่าสนใจ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม สื่อเหมาะสมกับเนื้อหาสาระ เกม เพลง นิทาน นำไปไว้ในภาคผนวก ลักษณะของกิจกรรมควรจัดไว้เป็นปลายเปิด เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกปฏิบัติตามต้องการและความถนัด แบบฝึกหัดควรระบุหน้าที่ให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ และควรมีประเด็นหลักคือให้ทำอะไร ทำอย่างไร เพื่ออะไร

5) การวัดผลประเมินผล ให้ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ คืออ่านแล้วตอบคำถามได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร โดยเลือกวิธีการประเมินที่เชื่อถือได้เหมาะสม พฤติกรรมการเรียนที่ต้องการประเมิน ควรมีเครื่องมือการประเมินทุกครั้ง ควรให้โอกาสผู้เรียนได้ประเมินตนเอง / เพื่อนในบางโอกาส

ผู้ศึกษาได้ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วจึงนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้ศึกษาได้ดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในคู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และแนวการพัฒนาทักษะภาษาไทย การจัดกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ ของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยพิจารณาจากมาตรฐานการเรียนรู้ด้านการอ่าน สาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้

2) ศึกษาการวัดผลและประเมินผลจากหนังสือการประเมินผลภาษาไทย ของ สุรินทร์ มั่นเศรษฐวิทย์ (2544: 3, 17) นำมาสร้างข้อสอบการวัดผล การอ่านจับใจความแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยการใช้คำถามตามหลักของบลูม (Bloom) คือการวัดความรู้ ความเข้าใจ การลำดับเหตุการณ์ การนำไปใช้และการวิเคราะห์

3) คัดเลือกนิทานจำนวน 4 เรื่อง จากทั้งหมด 12 เรื่อง คือลูกแกะกับจระเข้ มดน้อยกับนกพิราบ ลูกแพะกับหมาป่า และหมาป่ากับขานา ซึ่งมีเนื้อหาที่น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยและระดับความรู้ความสามารถของนักเรียนมาจัดทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยทำผังข้อสอบ วิเคราะห์เปรียบเทียบให้มีความยากง่ายใกล้เคียง

กัน ในด้านเนื้อหา คำศัพท์ แนวคิด ซึ่งครอบคลุมเนื้อหา การเรียงลำดับเหตุการณ์ การนำไปใช้ การสรุปเรื่อง และการสรุปแนวคิด ปรากฏว่ามีความเหมาะสมสอดคล้องกัน

แบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 2 เรื่อง คือเรื่องลูกแกะกับจระเข้ และเรื่อง มดน้อยกับนกพิราบ 20 ข้อ

แบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 2 เรื่อง คือเรื่องลูกแกะกับหมาป่า และเรื่องหมาป่ากับขาวนา 20 ข้อ

4) นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับเด็กจำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกได้ดังนี้ ค่าความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.96 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.00 - 0.66

4. รูปแบบการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง โดยใช้รูปแบบ One Group Pretest – Posttest Design ดังนี้

$$R = \begin{array}{|c|c|c|} \hline O_1 & X & O_2 \\ \hline \end{array}$$

ความหมายของสัญลักษณ์

กลุ่มตัวอย่าง (R) หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 44 คนที่ฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานเป็นสื่อ

Pretest (O_1) หมายถึง การทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานเป็นสื่อ

X หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความโดยใช้นิทานเป็นสื่อ

Posttest (O_2) หมายถึง การทำแบบทดสอบหลังเรียนเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความหลังการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นสื่อ

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาเป็นผู้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองดังนี้

5.1 ทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียน กับนักเรียนจำนวน 44 คน โดยใช้แบบทดสอบที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก วัดความสามารถในการจำเนื้อเรื่อง การลำดับเหตุการณ์ การนำไปใช้ การสรุปแนวคิดของเรื่อง และข้อคิดที่ได้จากนิทานที่กำหนดให้อ่าน

5.2 จัดกระบวนการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ที่ผู้ศึกษาจัดทำขึ้น

จำนวน 8 แผน แผนละ 60 นาที ตั้งแต่วันที่ 14 – 30 กันยายน 2547

5.3 ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความหลังเรียน โดยใช้แบบ

ทดสอบที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

วัดความสามารถในการจำเนื้อเรื่อง การลำดับเหตุการณ์ การนำไปใช้ การสรุปแนวคิดของเรื่อง และข้อคิดที่ได้จากนิทานที่กำหนดให้อ่าน เช่นเดียวกับการทดสอบก่อนเรียน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์จากการทำข้อทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานเป็นสื่อ โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐานดังนี้

6.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนน ใช้สูตร (ล้วน สายยศ 2545: 269)

$$\begin{aligned}\text{สูตร } \bar{X} &= \frac{\sum x}{n} \\ &= \text{คะแนนเฉลี่ย} \\ \sum \bar{X} &= \text{ผลรวมคะแนนทั้งหมด} \\ n &= \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง}\end{aligned}$$

6.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร

(ล้วน สายยศ 2545: 273)

$$\begin{aligned}\text{สูตร S.D.} &= \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{n}} \\ \text{S.D.} &= \text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน} \\ \bar{x} &= \text{คะแนนเฉลี่ย} \\ X &= \text{คะแนนของกลุ่มตัวอย่าง} \\ n &= \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง}\end{aligned}$$

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้นิทานเป็นสื่อเพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลลำปาง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังนี้

ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้นิทานเป็นสื่อเพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

ตารางที่ 4.1 แสดงผลคะแนนการทดสอบก่อนและหลังเรียนโดยใช้นิทานเพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

นักเรียนคนที่	คะแนนทดสอบ ก่อนเรียน (20 คะแนน)	คะแนนทดสอบ หลังเรียน (20 คะแนน)	ผลต่าง ของคะแนน
1	13	17	4
2	18	19	1
3	10	15	5
4	16	19	3
5	18	19	1
6	13	15	2
7	19	19	0
8	14	16	2
9	12	16	4
10	14	18	4
11	10	15	5
12	11	15	4
13	18	20	2
14	17	19	2
15	18	20	2
16	17	19	2
17	18	19	1
18	15	18	3

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

นักเรียนคนที่	คะแนนทดสอบ ก่อนเรียน (20 คะแนน)	คะแนนทดสอบ หลังเรียน (20 คะแนน)	ผลต่าง ของคะแนน
19	8	13	5
20	15	19	4
21	18	20	2
22	18	19	1
23	14	18	4
24	15	19	4
25	14	18	4
26	17	20	3
27	16	18	2
28	16	18	2
29	12	13	1
30	17	19	2
31	16	18	2
32	17	19	3
33	16	17	1
34	15	18	3
35	12	16	4
36	15	18	3
37	16	18	2
38	16	19	3
39	16	19	3
40	12	17	5
41	13	15	2
42	13	17	4
43	11	14	3
44	14	18	4
n = 44	$x^1 = 653$ ค่าเฉลี่ย $\bar{x} = 14.84$	$x^2 = 775$ ค่าเฉลี่ย $\bar{x} = 17.61$	

จากตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนเรียน โดยการใช้ניהานเป็นสื่อ

มีค่าเฉลี่ย 14.84 คะแนน ค่าเฉลี่ยหลังการเรียนสูงเพิ่มขึ้นเป็น 17.61 คะแนน เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคลทั้ง 44 คน พบว่ามีนักเรียนจำนวน 43 คน มีคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงขึ้น ตั้งแต่ 1 – 5 คะแนน มีนักเรียนจำนวน 1 คน ที่มีคะแนนทดสอบก่อนและหลังเรียนเท่ากัน ตารางที่ 4.2 แสดงผลการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระหว่างผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนโดยใช้นิทานเป็นสื่อ เพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

	จำนวนผู้เรียน	คะแนนเต็ม	\bar{x}	S.D.
ก่อนการใช้นิทานเพื่อฝึกทักษะ				
(Pre – test)	44	20	14.84	2.58
หลังการใช้นิทานเพื่อฝึกทักษะ	44	20	17.61	1.84
(Post – test)				

จากตารางที่ 4.2 คะแนนทดสอบหลังเรียนมีการกระจายน้อยกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนเนื่องจากนักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนใกล้เคียงกันเป็นส่วนมาก

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนนักเรียนที่ได้คะแนนการทดสอบหลังเรียนเพิ่มขึ้น

คะแนนที่เพิ่มขึ้น(คะแนน)	จำนวนนักเรียน(คน)
5	4
4	11
3	9
2	13
1	6
0	1
	44 คน

จากตารางที่ 4.3 นักเรียนที่ได้คะแนนเพิ่มขึ้น 5 คะแนน มีจำนวน 4 คน เพิ่มขึ้น 4 คะแนน จำนวน 11 คน เพิ่มขึ้น 3 คะแนน จำนวน 9 คน เพิ่มขึ้น 2 คะแนน จำนวน 13 คน เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จำนวน 6 คน และไม่เพิ่มขึ้น จำนวน 1 คน

สรุปได้ว่าการใช้นิทานเป็นสื่อเพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลลำปาง มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์
ก่อนและหลังเรียนโดยใช้นิทานเป็นสื่อเพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความ สรุปการศึกษาได้ดังนี้

1. สรุปการศึกษา

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลลำปาง
จำนวน 415 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการเลือกแบบเจาะจง
จำนวน 44 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษามีดังนี้

1.2.1 นิทาน ได้แก่ นิทานอีสป นิทานพื้นบ้าน และนิทานชาดก จำนวน
12 เรื่อง สำหรับใช้พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความและแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน

1.2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย สารสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้
กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล เกณฑ์การประเมินผล
จำนวน 8 แผน

1.2.3 แบบทดสอบ แบบทดสอบก่อนเรียน 20 ข้อ แบบทดสอบหลังเรียน 20 ข้อ

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ทดสอบกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 44 คน ตามแผนการเตรียมความพร้อม
เพื่อวัดความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียนโดยการใช้นิทานเพื่อฝึกทักษะการอ่าน
จับใจความจำนวน 20 ข้อ ซึ่งประกอบด้วยนิทาน 2 เรื่องคือนิทานเรื่องลูกแกะกับจระเข้ และ
เรื่องมดน้อยกับนกพิราบ เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2547 จากนั้นจึงได้ทำการสอนตามแผนการ
จัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นอีก จำนวน 8 แผน ระหว่างวันที่ 14 - 30 กันยายน 2547 และ
วันที่ 1 ตุลาคม 2547 ได้ทำการทดสอบหลังเรียนเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความ
จำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วยนิทานเรื่องลูกแกะกับหมาป่า และเรื่อง หมาป่ากับขาวนา

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ได้นำผลของการทดสอบก่อนและหลังเรียนมาทำการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.5 สรุปผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์ผลการทำแบบทดสอบ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้นิทานเป็นสื่อเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการใช้นิทานเป็นสื่อ

2. อภิปรายผล

จากผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสูงขึ้น นำผลมาอภิปรายได้ดังนี้

การที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสูงขึ้น หลังการใช้นิทานเป็นสื่อเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ เนื่องมาจากการใช้สื่อการเรียนการสอนที่เป็นนิทาน เช่นนิทานที่นำมาให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านจับใจความเป็นนิทานเกี่ยวกับสัตว์ เรื่องราวที่อยู่ในความสนใจเหมาะสมกับวัยเร้าความสนใจของนักเรียน ให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้นักเรียนได้แสดงความสามารถเต็มตามศักยภาพของตนเอง เป็นการสร้างประสบการณ์แก่เด็ก ทำให้รู้สึกว่าจะไม่ถูกบังคับให้เรียน ตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้แนวพฤติกรรมนิยมและทฤษฎีการเรียนรู้แบบเชื่อมโยงของธอร์นไดค์ (Thorndike, 1977) ที่กล่าวถึงความพร้อมที่จะเรียนของนักเรียนว่า จะต้องเกิดจากความสนใจ แรงจูงใจที่อยากจะเรียนรู้โดยการใช้นิทานเป็นสื่อแล้วสามารถตอบคำถาม ตั้งคำถาม เรียงลำดับเหตุการณ์ บอกแนวคิด วิเคราะห์เรื่องได้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ เน้นการฝึกฝนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ มีการแจ้งผลการทำกิจกรรมให้นักเรียนทราบทันที ทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจที่จะเรียนต่อไป สอดคล้องกับกฎแห่งผลของธอร์นไดค์ นอกจากนี้ครูผู้สอนยังได้ทำการสอนโดยยึดหลักการสอนอ่านจับใจความของสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2539: 95 – 96) ให้ความรู้เกี่ยวกับการอ่านจับใจความ วิธีการจับใจความ การตั้งจุดประสงค์ของการอ่าน การเชื่อมโยงความรู้ การวิเคราะห์ การสรุปแนวคิดของเรื่อง และการนำไปใช้ รวมทั้งการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเกิดทักษะการอ่านจับใจความ

ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่าผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้นิทานเป็นสื่อในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ สอดคล้องกับผลการวิจัยหลายเรื่อง เช่น งานของสุพัตรา พร้อมดิษฐ์ (2546) ที่ทำการวิจัยผลการใช้นิทานพื้นบ้านที่มีต่อการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความของนักเรียนมีความ

แตกต่างกับนักเรียนที่ไม่ใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่ออย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เช่นกันกับผลการวิจัยของวันวิสาข์ ไวทยรุ่งโรจน์ (2534) พบว่าผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความโดยใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความที่สร้างขึ้นจากเทพนิยาย ก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยของดร.ณิ คันธวัชอินทร์(2537) ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์หลังเรียนโดยใช้หนังสือการ์ตูนเป็นสื่อของนักเรียนตัวอย่างสูงขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมทั้งสอดคล้องกับบุปผา ล้วนเล็ก (2540) ที่พบว่าผลการวิจัยเพื่อศึกษาความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้ชุดการสอนเพื่อการอ่านจับใจความสูงขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ผลการวิจัยของพรทิพย์ สุทธิพันธ์ (2529) ที่ใช้แบบฝึกเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ใช้และไม่ใช้แบบฝึกอ่านจับใจความพบว่าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ไม่ใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความ

การศึกษาในครั้งนี้พบว่าการใช้สื่อที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน เป็นปัจจัยสำคัญทำให้เกิดการเรียนรู้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ทั้งนักเรียนและครูผู้สอน

3. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้างต่อไปดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการศึกษาไปใช้

3.1.1 ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยบูรณาการทักษะทางภาษา และสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น ใช้ทักษะการคิดโดยการตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน การเขียนเรื่อง การเล่าเรื่องย้อนกลับ

3.1.2 ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผลตนเอง / เพื่อนในบางโอกาส

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาผลของการใช้นิทาน เป็นสื่อในการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานประเภทอื่น ๆ เช่น การใช้นิทานคำกลอน นิทานวิทยาศาสตร์ นิทานสืบสวน ผจญภัย

3.2.2 ควรศึกษาผลของการใช้นิทาน เปรียบเทียบกับการใช้กิจกรรมอื่น ๆ ในการสอนอ่านจับใจความ

3.2.3 ควรศึกษาการใช้นิทาน เป็นสื่อในการฝึกทักษะภาษาอื่น ๆ เช่น การเขียนสร้างสรรค์ เขียนย่อความ การเล่าเรื่อง

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2528) “นิทานอีสป” หนังสือส่งเสริมการอ่าน กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์คุรุสภา
- . (2533) *หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521* (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา
- . (2541) *เล่านิทานให้หนูฟังหน่อย* หนังสือแปล สมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา และ
จินตนา ไบกาชุกี ผู้แปล กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา
- . (2544) *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย* กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์การศาสนา
- . (2544) *สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในหลักสูตรการ
ศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา
- . (2546) *กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน* กรุงเทพมหานคร พิมพ์ครั้งที่ 5 โรงพิมพ์คุรุสภา
ก่อ สวัสดิพิบูลวิชัย (2533) “นิสส์กับภาษาไทย ก้าวไกล 1” (เมษายน 2533) หน้า 28 – 30
- กิ่งแก้ว อุตถากร (2527) “นิทานพื้นเมือง” ใน เอกสารนิเทศก์การศึกษา ฉบับที่ 184 หน้า 11 – 17
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู
- เกริก ยุ้นพันธ์ (2539) *การเล่านิทาน* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์สุวีรยาสสน์
- จินตนา ไบกาชุกี (2534) *การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์สุวีรยาสสน์
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2527) *การทำหนังสือสำหรับเด็ก* กรุงเทพ สำนักพิมพ์บูรพาสาสน์
- โชติ ศรีสุวรรณ (2546) *นิทานพื้นบ้านและภูมิปัญญาทางภาษา* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์
สถาพรบุ๊คส์
- ดรุณี คันธวัจอินทร์ (2537) “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความ โดยใช้หนังสือการ์ตูน
เป็นสื่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสันทราย จังหวัดเชียงราย”
วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์ – การสอน)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- นภดล จันทร์เพ็ญ (2534) *การใช้ภาษาไทย* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์แสงศิลป์การพิมพ์
- บุปผา ล้วนเล็ก (2540) “การพัฒนาชุดการสอนอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้หนังสือสำหรับเด็กเป็นสื่อหลัก” วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- บำรุง ไตรรัตน์ (2524) *วิธีการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ นครปฐม พิมพ์ครั้งที่ 2* ประพนธ์ เรืองณรงค์ (2545) *ชุดปฏิรูปการเรียนรู้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 (ป1. -ป.3) กรุงเทพมหานคร ประสานมิตร*
- ประภาพรรณ เอี่ยมสุภชาติ (2536) “แนวคิดการเรียนรู้กับการเรียนการสอน” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยวิธีทางการสอน* หน่วยที่ 4 หน้า 61 –151 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ผุสดี ภูอินทร์ (2535) “การพัฒนาทักษะการอ่านระดับประถมศึกษา 2” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนกลุ่มทักษะ 1(ภาษาไทย)* หน่วยที่ 7 หน้า 407- 465 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- พรทิพย์ สุทธิพันธ์ (2529) “การเปรียบเทียบสัมฤทธิผลการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลระนอง จังหวัดระนอง ที่เรียนโดยใช้และไม่ใช้แบบฝึกการอ่าน” *วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์-การสอน)* มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- รतिकานต์ ชุณหวงศ์ (2544) *อมตะนิทานอิสป* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไพลินบุ๊กเน็ต
- รัชนี้ เھرฤๅกิจ และคณะ(2546) *ชุดกิจกรรมสำหรับครูเพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย ป.3* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- ราชบัณฑิตยสถาน (2545) *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- โรงเรียนอนุบาลลำปาง (2547) *รายงานสรุปผลการปฏิบัติงานประจำปีการศึกษา 2546* โรงเรียนอนุบาลลำปาง
- ล้วน สายยศ (2542) “ระเบียบวิธีทางสถิติบางประการวิจัย” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการวิจัยหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน* หน่วยที่ 4 หน้า 255 – 375 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ลัดดา นีละมณี (2540) “ความหมายและความสำคัญของสื่อการเล่นิทานสำหรับเด็กปฐมวัย” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับปฐมวัยศึกษา* หน่วยที่ 5 หน้า 213 -238 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- วันวิสาข์ ไวยรุ่งโรจน์ (2534) “การใช้วรรณกรรมสำหรับเด็ก พัฒนาการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดตำหนักใต้ จังหวัดนนทบุรี” *วิทยานิพนธ์*

ปริญญาานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตศึกษาศาสตร์-การสอน) มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์

วิเชียร เกษประทุม (2546) นิทานพื้นบ้าน กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์ พ.ศ. พัฒนา จำกัด

วิริยะ สิริสิงห (2537) การเขียนหนังสือสำหรับเด็ก กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ชมรมเด็ก

แวมมยุรา เหมือนนิล (2541) การอ่านจับใจความ พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์

สุวีริยาสาสน์

ศรีรัตน์ เจิงกลิ่นจันทร์ (2536) การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน กรุงเทพมหานคร

สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2520) การเล่านิทานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์แก่เด็กก่อนวัยเรียน

กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา

ศิริพร ลิ้มตระการ (2544) “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการอ่าน” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการ

สอนอ่านภาษาไทย หน่วยที่ 1 (หน้า 1 –36) นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สาขาวิชาศิลปศาสตร์

สมาน แสงมลิ (2528) “เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับปัญหาการอ่านของไทย” วิจัยสนเทศ (6 ธันวาคม)

หน้า 44

สุกัญญา ศรีสืบสาย (2532) “การส่งเสริมการอ่าน” สารพัฒนาหลักสูตร 83 (กุมภาพันธ์)

หน้า 58-60

สุชาดา ธีรวัฒน์ (2528) “ปัญหาเด็กอ่านหนังสือไม่ออก” วิทยจารย์ (5 พฤษภาคม) หน้า 24 -27

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544) การประเมินผลภาษาไทย กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัย

เกษตรศาสตร์

----- (2539) หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร

ไทยวัฒนาพานิช

สุพัตรา พร้อมดิษฐ์ (2546) “ผลการใช้นิทานพื้นบ้านจันทบุรีที่มีต่อการอ่านจับใจความของ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี” วิทยานิพนธ์

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539) เอกสารเสริมความรู้กลุ่มทักษะ

ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โครงการ 2 อบรมครูผู้สอนปีงบประมาณ 2538

กรุงเทพมหานคร คุรุสภาลาดพร้าว

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 540) *ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิด*
 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา
- สมพร มั่นตะสูตร แห่งพิพัฒน์ (2539) *การอ่านทั่วไป* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์และคณะ (2544) *กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนภาษาไทย* กรุงเทพมหานคร
 สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- เสริมศรี หอธิมวารกุล (2540) “การพัฒนาทักษะการอ่านระดับประถมศึกษา (1)” ใน *เอกสาร
 การสอนชุดวิชาการสอนกลุ่มทักษะ 1 (ภาษาไทย) หน่วยที่ 6* หน้า 343 - 401 นนทบุรี
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศิลปศาสตร์
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545) *แนวการจัด
 กิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ เอกสารพัฒนาการนิเทศการศึกษาปีงบประมาณ
 2545 ลำดับที่(70/2545) กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา*
- . (2545) *แนวการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความระดับประถมศึกษา ลำดับที่
 (71 / 2545) กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา*
- . (2545) *การจัดทำและการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการ
 ศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา*
- อนันนยช (2544) *นิทานชาดก พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไพลินบุ๊คเน็ต*

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นางร่ำพา ฤาชัย อาจารย์ 3 ระดับ 9
สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านปงยางคก อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง
2. นางพัชรี กรุฑเมือง อาจารย์ 3 ระดับ 9
สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านท่าแหน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง
3. นางดาวเรือง เหมวรางค์กุล อาจารย์ 2 ระดับ 7
สถานที่ทำงาน โรงเรียนอนุบาลลำปาง (เขลางค์รัตน์อนุสรณ์) อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

ภาคผนวก ข
แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการเตรียมความพร้อม

การอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

วันที่ เดือน พ.ศ. 2547 จำนวนคาบที่สอน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การทดสอบก่อนเรียนเป็นการตรวจสอบพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียนก่อนการเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่านจับใจความ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อวัดความรู้พื้นฐานเรื่องการอ่านจับใจความ
2. เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความ

สาระการเรียนรู้

จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความ

แบบทดสอบการอ่านจับใจความ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนฟังคำชี้แจงเกี่ยวกับการปฏิบัติตน ในการอ่านจับใจความ การจับหนังสือขณะอ่าน / การกวาดสายตา / การจับใจความสำคัญ / การสรุปแนวคิด ของเรื่อง
2. ครูให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านจับใจความ ว่าเมื่ออ่านแล้วจะต้องตอบคำถามได้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร โดยยกตัวอย่างนิทานที่นักเรียนเคยเรียนมาแล้วในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
3. นักเรียนอ่านนิทานเรื่องลูกแกะกับจระเข้และเรื่องมดน้อยกับนกพิราบ
4. ครูแจกแบบทดสอบก่อนเรียน พร้อมกับอธิบายวิธีการทำแบบทดสอบและชี้แจงว่าแบบทดสอบเป็นเครื่องมือการวัดความรู้พื้นฐานของนักเรียนเกี่ยวกับการอ่านจับใจความ
5. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

สื่อการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. นิทานเรื่องลูกแกะกับจระเข้ และมดน้อยกับนกพิราบ

การวัดผลประเมินผล

ตรวจสอบความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านจับใจความจากนิทานเรื่องลูกแกะกับจระเข้ และเรื่องมด
น้อยกับนกพิราบ จากแบบทดสอบก่อนเรียน

ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....
.....
.....

(นายสมฤทธิ์ ศรีสุพรรณ)
ผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลลำปาง

บันทึกหลังสอน

.....
.....
.....
.....
.....
.....

(นางนภา คำบุญลือ)
อาจารย์ 2 ระดับ 7

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การอ่านจับใจความ

เรื่อง กระจายป่ากับเพื่อน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

วันที่ เดือน พ.ศ. 2547 จำนวนคาบที่สอน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านเรื่องที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถามได้ แสดงว่าอ่านแล้วจับใจความของเรื่องได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อ่านเรื่องแล้วตอบคำถามได้
2. สรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้
3. ได้รับความเพลิดเพลินจากเรื่องที่อ่าน

สาระการเรียนรู้

หลักการอ่านจับใจความ

การอ่านและหาความหมายของคำยาก

นิทานเรื่อง “กระจายป่ากับเพื่อน”

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนาเกี่ยวกับนิทานที่นักเรียนเคยอ่าน ว่าหลังจากอ่านจบแล้วสามารถจดจำเรื่องราวได้มากน้อยเพียงใด และให้อาสาสมัครออกมาดำเนินนิทานตามประสบการณ์ประมาณ 2 – 3 คน

2. ครูแนะนำหลักการอ่านเพื่อจับใจความว่า การอ่านเพื่อให้สามารถจดจำรายละเอียดของเรื่องที่อ่านได้ ผู้อ่านจะต้องอ่านในใจและมีสมาธิจดจ่ออยู่กับเรื่องที่อ่าน โดยอ่านครั้งแรกให้กวาดสายตาผ่านไปอย่างรวดเร็ว ครั้งต่อมาอ่านอย่างใจจดจ่อเมื่ออ่านจบแล้วจะต้องรู้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร

3. นักเรียนร้องเพลง “ฉันคือกระจาย” พร้อมทำท่าประกอบเพลง

ขั้นสอน

4. นักเรียนตั้งจุดประสงค์ร่วมกันว่า อ่านแล้วตั้งคำถาม ตอบคำถาม บอกและเขียนเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ได้

5. นักเรียนอ่านคำยากในบัตรคำที่ครูนำมาคิดในกระเปาะผนัง เช่นคำว่า สนิทสนม กลัว ภัย ช่วยเหลือ ปฏิเสธ โอกาส สามารถ เติลิด กระโดด เขี้ยว นายพราน แล้วหาความหมายของ

คำศัพท์

6. นักเรียนแต่ละคนอ่านในใจนิทานเรื่อง “กระต่ายป่ากับเพื่อน” ใช้เวลาประมาณ 15 นาที
7. หลังจากอ่านจบนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับตัวละครว่ามีใครบ้าง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีอะไรบ้าง กระต่ายได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนคนไหนอย่างไร กระต่ายตัดสินใจทำอะไรเมื่อได้รับการปฏิเสธจากเพื่อน ๆ

8. นักเรียนแต่ละคนตั้งคำถาม และตอบคำถามเรื่อง “กระต่ายป่ากับเพื่อน” คนละ 3 คำถาม เช่น กระต่ายกลัวสัตว์ชนิดใด ทำไมกระต่ายจึงวิ่งไปหาวัว

9. ผลัดกันถามและตอบโดยระบุคนตอบถ้าตอบผิดให้เฉลย

10. นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 1 เรื่อง “กระต่ายป่ากับเพื่อน”

ขั้นสรุป

11. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่อง “กระต่ายป่ากับเพื่อน” ว่าก่อนขอความช่วยเหลือจากใคร ๆ นั้น เราควรช่วยเหลือตนเองก่อนเพราะเราไม่รู้ว่าคนที่เราขอความช่วยเหลือนั้นจะสามารถช่วยเหลือเราได้หรือไม่ ตรงกับสุภาษิตว่า “อย่ายืมจมูกคนอื่นหายใจ”

สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้ หลักการอ่านจับใจความ
2. นิทานเรื่อง “กระต่ายป่ากับเพื่อน”
3. แผนภูมิเพลง “นั่นคือกระต่าย”
4. บัตรคำ กระเป่าผนัง

การวัดผล-ประเมินผล

1. วิธีการวัดผลประเมินผล

- สังเกตการอ่านจับใจความ
- สังเกตการตั้งคำถาม – ตอบคำถาม และตรวจแบบฝึกหัด

2. เครื่องมือวัดผลประเมินผล

- แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่าน
- แบบฝึกหัดที่ 1 เรื่องกระต่ายป่ากับเพื่อน

3. เกณฑ์การประเมินผล

- อ่านและหาความหมายของคำศัพท์ได้ไม่น้อยกว่า 8 คำ
- ตั้งคำถามและตอบคำถามได้ไม่น้อยกว่า 3 คำถาม

ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....
.....
.....

(นายสมฤทธิ ศรีสุพรรณ)
ผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลลำปาง

บันทึกหลังสอน

.....
.....
.....
.....
.....
.....

(นางนภา คำบุญลือ)
อาจารย์ 2 ระดับ 7

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านจับใจความ
เรื่อง จระเข้โง่อดฉลาด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
วันที่ เดือน พ.ศ. 2547 จำนวนคาบที่สอน 3 คาบ

.....

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ เป็นการอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตอบคำถามได้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อ่านเรื่องแล้วจับใจความได้
2. ตอบคำถามเรื่องที่อ่านได้
3. ได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่าน

สาระการเรียนรู้

การอ่านจับใจความนิทานชาดกเรื่อง “จระเข้โง่อดฉลาด”
การใช้ประโยคคำถาม และการตอบคำถาม

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสนทนาเกี่ยวกับจระเข้และลิงที่นักเรียนรู้จักว่ามีความเป็นอยู่อย่างไร กินอะไร เป็นอาหาร มีนิสัยเป็นอย่างไร ประโยชน์ของจระเข้และลิงมีอะไรบ้าง
2. ครูและนักเรียนทบทวนความสำคัญของการอ่านจับใจความว่าเมื่ออ่านแล้วต้องตอบคำถามได้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร

ขั้นสอน

3. นักเรียนตั้งจุดประสงค์การอ่านไว้ว่าอ่านแล้วตอบคำถาม ลำดับเหตุการณ์แล้วเล่าเรื่องย้อนกลับได้
4. นักเรียนอ่านคำยากในบัตรคำที่ครูนำมาติดในกระเป๋าค้นหา เช่น คำว่า เหลือบ จับปล้น วานร คั่นคั่น เสาะหา ปรีक्षा กระหิม์ ยิ้มย่อง กุมภีร์ กระทบกระเทือน ลวงหลอก พิโรธ โง่เขลา กระโดดกระดาก แล้วสนทนาเกี่ยวกับความหมายของคำศัพท์
5. แบ่งกลุ่มอ่านในจินนิทานเรื่อง “จระเข้โง่อดฉลาด” กลุ่มละ 4 - 5 คน ใช้เวลา 10 นาที
6. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย เกี่ยวกับตัวละครว่ามีใครบ้าง มีการดำรงชีวิตที่

แตกต่างกันอย่างไร และมีนิสัยอย่างไร เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จะเข้าใจกินหัวใจถึงหรือไม่ ลิงหลอกจะเข้าหรือจะเข้าหลอกถึง ถึงเข้าปัญญาจริงหรือไม่ ทำไมจะเข้าจึงคิดว่าตนเองฉลาดกว่าถึง

7. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทน นำเสนอหน้าชั้นที่ละกลุ่มโดยใช้บทบาทสมมติออกมา แสดงหน้าชั้นเรียนทีละกลุ่ม แล้วให้กลุ่มอื่นเป็นผู้ตัดสินว่ากลุ่มไหนทำได้ดีที่สุด

ขั้นสรุป

8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่อง “กระเข้โง่อดฉลาด” ว่าคนฉลาดที่แท้จริง จะสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดีและไม่โอ้อวดว่าตนเองนั้นฉลาดกว่าผู้อื่น

9. นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 2 เรื่อง “กระเข้โง่อดฉลาด”

สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่อง การอ่านจับใจความ
2. นิทานชาดกเรื่อง “กระเข้โง่อดฉลาด”
3. บัตรคำ กระเป่าพนัก
4. การแสดงบทบาทสมมติ

การวัดผล-ประเมินผล

1. วิธีการวัดผลประเมิน

- สังเกตการปฏิบัติตนในการร่วมกิจกรรม
- ตรวจแบบฝึกหัดที่ 2 เรื่อง “กระเข้โง่อดฉลาด”

2. เครื่องมือวัดผลประเมินผล

- แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่าน
- แบบฝึกหัดที่ 2 เรื่อง “กระเข้โง่อดฉลาด”

3. เกณฑ์การประเมินผล

- ตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องและตัวละครในเรื่อง ได้ถูกต้อง
- ปฏิบัติตนในการอ่านได้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....
.....
.....

(นายสมฤทธิ ศรีสุพรรณ)
ผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลลำปาง

บันทึกหลังสอน

.....
.....
.....
.....
.....
.....

(นางนภา คำบุญลือ)
อาจารย์ 2 ระดับ 7

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การอ่านจับใจความ
เรื่อง กบจอมดี๋อ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

วันที่ เดือน พ.ศ. 2547 จำนวนคาบที่สอน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ เป็นการอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสรุปใจความของเรื่องโดยใช้แผนภาพโครงเรื่อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อ่านแล้วจับใจความของเรื่องได้
2. เล่าเรื่อง – เขียนเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่องได้
3. ตั้งคำถามและตอบคำถามเรื่องที่ได้

สาระการเรียนรู้

การอ่านจับใจความนิทานพื้นบ้านเรื่อง” กบจอมดี๋อ”

การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

การตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่กำหนดให้

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความหมายของนิทานพื้นบ้านว่าเป็นนิทานที่เล่าต่อ ๆ กันมามีเนื้อหาสนุกสนานแฝงคติสอนใจ ยกตัวอย่างเรื่องที่นักเรียนเคยอ่านและได้ฟังมา 2 –3 เรื่อง
2. ครูทบทวนหลักการอ่านจับใจความ อ่านแล้วต้องตอบคำถามได้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร

3. เล่นปริศนาคำทาย “จันคือใคร”

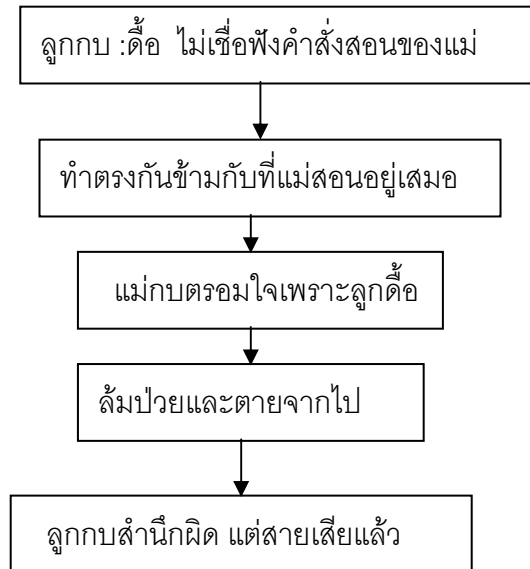
ขั้นสอน

4. นักเรียนตั้งจุดประสงค์ร่วมกันว่าอ่านแล้วสามารถตั้งคำถาม ตอบคำถาม และเล่าเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ได้ถูกต้อง
5. นักเรียนแบ่งกลุ่มอ่านในนิทานเรื่อง “กบจอมดี๋อ” กลุ่มละ 4 - 5 คน ใช้เวลา 12 นาที
6. ครูเขียนแผนภาพโครงเรื่องบนกระดานแล้วร่วมกันอภิปรายว่าตัวละครมีใครบ้าง เหตุการณ์เกิดขึ้นที่ไหน เกิดเมื่อไร แต่ละเหตุการณ์เป็นอย่างไร โดยลำดับเหตุการณ์ดังนี้

ใคร : ตัวละครมีแม่กบ ลูกกบ

ที่ไหน : ในสระใหญ่

เหตุการณ์ :

ผลที่ได้ : แม่กบตรอมใจตายเพราะลูกไม่เชื่อฟัง

ข้อคิด : คนคืบ เอาแต่ใจตนเอง ย่อมเกิดผลเสีย

7. ตัวแทนกลุ่มออกมาเล่าเรื่องตามแผนภาพ โครงเรื่อง
ขั้นสรุป

8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่อง “กบจอมคืบ”

9. นักเรียนเขียนโครงเรื่องลงสมุดและทำแบบฝึกหัดที่ 3 เรื่อง “กบจอมคืบ”

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่องหลักการอ่านจับใจความ
2. นิทานพื้นบ้านเรื่อง “กบจอมคืบ”
3. แบบฝึกหัด เรื่อง “กบจอมคืบ”

การวัดผล-ประเมินผล

1. วิธีการวัดผลประเมินผล

- สังเกตการอ่านในใจและจับใจความ
- ตรวจแบบฝึกหัด

2. เครื่องมือวัดผลประเมินผล

- แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่าน
- แบบฝึกหัดที่ 3 เรื่อง “กบจอมคืบ”

3. เกณฑ์การประเมินผล

- เล่าเรื่อง เขียนเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่องได้
- ตอบคำถามได้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....
.....
.....

(นายสมฤทธิ์ ศรีสุพรรณ)
ผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลลำปาง

บันทึกหลังสอน

.....
.....
.....
.....
.....
.....

(นางนภา คำบุญลือ)
อาจารย์ 2 ระดับ 7

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การอ่านจับใจความ

เรื่อง ขายกับเสือ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

วันที่ เดือน พ.ศ. 2547 จำนวนคาบที่สอน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การเขียนเรื่องและเล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่องได้ แสดงว่าผู้อ่านรู้จักลำดับเหตุการณ์และจับใจความของเรื่องได้เป็นอย่างดี

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อ่านแล้วจับใจความของเรื่องที่อ่านได้
2. เขียนและเล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่องได้
3. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

อ่านจับใจความนิทานพื้นบ้าน เรื่อง ” ขายกับเสือ ”

เล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง

การตอบคำถามจากเรื่องที่กำหนดให้

กิจกรรมการเรียนรู้**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน**

1. ครูและนักเรียนทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับหลักของการอ่านจับใจความว่าเมื่ออ่านแล้วจะต้องสรุปได้ว่าเรื่องที่อ่านมีตัวละครกี่ตัว ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และมีข้อคิดอย่างไร

2. เล่นเกมปริศนา 20 คำถาม

ขั้นสอน

3. นักเรียนตั้งจุดประสงค์ไว้ว่าเมื่ออ่านจบแล้วสามารถเล่าเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ตอบคำถามได้ถูกต้อง

4. นักเรียนอ่านคำยากในบัตรคำที่ครูนำมาติดในกระเป๋าค้น เช่น คำว่า ขายเต่า เหวียง ลำพอง โดดเดี่ยว อุบาย มอด จี๋เถ่า ฟุ้งกระจาย ปลิว บรรเทา ขี้ ทะลิตะลาน กลิ้ง รั้ว หน้าคะมำ เสือกก ตะเกียกตะกาย เจ็บปวด เหยียบ ตะกุก แล้วหาความหมายของคำศัพท์

5. นักเรียนอ่านในใจนิทานเรื่อง “ขายกับเสือ” ใช้เวลา 15 นาที

6. ครูเขียนแผนภาพโครงเรื่องบนกระดาน แล้วอธิบายแผนภาพโครงเรื่องให้นักเรียนช่วยเติมข้อความและหาคำตอบจากแผนภาพโครงเรื่อง ดังต่อไปนี้

ใคร : ตัวละคร (ยาย เสือ คนแบกของ)

ที่ไหน : สถานที่ (สวนครัว เชิงภูเขา บ้านของยาย)

ใครทำอะไร : เหตุการณ์ - ยายปลูกหัวผักกาดสีแดง

- เสือชิงหัวผักกาดแดงที่ยายปลูกทิ้ง
- ยายเชิญเสื้อมากินข้าวต้มที่บ้าน
- เสือถูกยายวางแผนเล่นงาน
- เสือถูกจับมัดด้วยเสือกก นำไปทิ้งแม่น้ำ

ข้อคิดและผลของเหตุการณ์ : บทสรุป

การทำความดีหรือช่วยให้แก่ผู้อื่นย่อมทำให้ผู้อื่น โกรธเคืองและหาวิธีโต้ตอบ ตรงกับสุภาษิตสอนใจ “ให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้นถึงตัว”

7. อาสาสมัครออกมาเล่าเรื่อง “ยายกับเสือ” ด้วยสำนวนภาษาของนักเรียนเอง 4 – 5 คน
ขั้นสรุป

8. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่อง “ยายกับเสือ” อีกครั้งหนึ่ง

9. นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 4 เรื่อง “ยายกับเสือ”

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่องนิทานชาดกเรื่อง “ยายกับเสือ”
2. แผนภาพโครงเรื่อง “ยายกับเสือ”
3. บัตรคำ กระเป๋าผนัง

การวัดผล-ประเมินผล

1. วิธีการวัดผลประเมินผล

- สังเกตการเล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง
- ตรวจสอบแบบฝึกหัดที่ 4 เรื่อง “ยายกับเสือ”

2. เครื่องมือวัดผลประเมินผล

- แบบสังเกตพฤติกรรมการเขียน
- แบบฝึกหัดที่ 4 เรื่อง “ยายกับเสือ”

3. เกณฑ์การประเมินผล

- เล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่องด้วยสำนวนภาษาของตนเองได้
- ตอบคำถามได้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....
.....
.....

(นายสมฤทธิ ศรีสุพรรณ)
ผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลลำปาง

บันทึกหลังสอน

.....
.....
.....
.....
.....
.....

(นางนภา คำบุญลือ)
อาจารย์ 2 ระดับ 7

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การอ่านจับใจความ

เรื่อง โคนันทวิศาล

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

วันที่เดือน พ.ศ. 2547

จำนวนคาบที่สอน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านที่ดี ผู้อ่านต้องจับใจความของเรื่องให้ได้และปฏิบัติตามหลักการอ่านให้ถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อ่านในใจแล้วจับใจความของเรื่องได้
2. ตั้งคำถามและตอบคำถามได้
3. ปฏิบัติตนในการอ่านได้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

การอ่านจับใจความนิทานเรื่อง โคนันทวิศาล

การบอกความหมายของคำศัพท์

การตอบคำถามจากแผนภาพโครงเรื่อง

กิจกรรมการเรียนรู้**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน**

1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความหมายของนิทานชาดกว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับพระพุทธองค์ที่เสวยชาติต่าง ๆ เพื่อบำเพ็ญบารมี ครูซักถามว่าใครเคยอ่านนิทานชาดกเรื่องอะไรมาบ้าง ยกตัวอย่างเช่นเรื่องเวสสันดร องคุลิมาล

2. ครูทบทวนหลักการอ่านจับใจความว่าอ่านแล้วต้องตอบคำถาม ลำดับเหตุการณ์และบอกแนวคิดของเรื่องที่ได้

ขั้นสอน

3. นักเรียนตั้งจุดประสงค์ร่วมกันว่าอ่านแล้วตั้งคำถาม ตอบคำถาม บอกและเขียนเรื่องตามเหตุการณ์ได้

4. นักเรียนอ่านคำยากในบัตรคำที่ครูนำมาคิดในกระเป๋าค้น เช่นคำว่า พราหมณ์ สรรพสัตว์ พินาศ หยาบคาย ตรัส ขยับเขยื้อน เงื่อง่า ปฏัก เกวียน ประวัติศาสตร์ อันตราย เจริจฉาน กตัญญูและสนทนาเกี่ยวกับความหมายของคำศัพท์

5. นักเรียนแบ่งกลุ่มอ่านในใจนิทานเรื่อง “โคนันทวิศาล” กลุ่มละ 4-5 คน ใช้เวลา 15 นาที

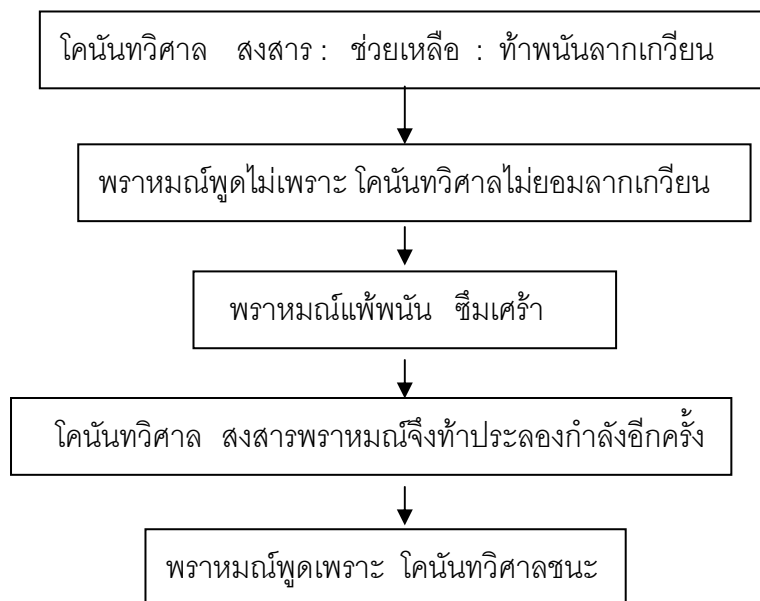
6. ครูเขียนแผนภาพโครงเรื่องบนกระดานแล้วนักเรียนร่วมกันอภิปรายว่าตัวละครมีใครบ้าง เหตุการณ์เกิดขึ้นที่ไหน เกิดเมื่อไร แต่ละเหตุการณ์เป็นอย่างไร โดยลำดับเหตุการณ์ดังนี้

ใคร : ตัวละครมีพราหมณ์ โคนันทิวศาล เศรษฐี

ที่ไหน : เมืองตักศิลา

เมื่อไร : เกิดขึ้นในสมัยอดีตกาล

เหตุการณ์ :

ผลที่ได้ : พราหมณ์ได้รับเงินจากเศรษฐีเป็นจำนวนมาก

ข้อคิด : การพูดจาหยาบคาย จะชักนำความพินาสมาสู่ตน เพราะไม่มีใครอยากได้ยินแม้กระทั่งสัตว์

ขั้นสรุป

7. นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง "โคนันทิวศาล" อีกครั้ง
8. นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 5 เรื่อง "โคนันทิวศาล"

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. นิทานชาดกเรื่อง "โคนันทิวศาล"
2. บัตรคำ กระเป๋าผนัง
3. แผนภาพโครงเรื่อง

การวัดผล-ประเมินผล

1. วิธีการวัดผลประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมการอ่าน
- การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง
- ตรวจแบบฝึกหัดที่ 5 เรื่อง "โคนันทิวศาล"

2. เครื่องมือวัดผลประเมินผล

- แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการอ่าน
- แบบฝึกหัดที่ 5 เรื่อง “โคนันทวิศาล

3. เกณฑ์การประเมินผล

ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....
.....
.....

(นายสมฤทธิ ศรีสุพรรณ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลลำปาง

บันทึกหลังสอน

.....
.....
.....
.....
.....
.....

(นางนภา คำบุญลือ)
อาจารย์ 2 ระดับ 7

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การอ่านจับใจความ

เรื่อง หมีจอมขี้เกียจชื่อแดงโม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

วันที่ เดือน พ.ศ. 2547

จำนวนคาบที่สอน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านในใจเป็นการอ่านที่ใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด การอ่านในใจที่ดีและมีประสิทธิภาพ ผู้อ่านต้องจับใจความของเรื่องได้และอ่านได้อย่างรวดเร็ว

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อ่านแล้วจับใจความของเรื่องที่อ่านได้
2. เล่าเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ได้
3. สามารถตั้งคำถาม - ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

การอ่านจับใจความนิทานพื้นบ้านเรื่อง “หมีจอมขี้เกียจชื่อแดงโม”

การลำดับเหตุการณ์

ความหมายของคำศัพท์

กิจกรรมการเรียนรู้**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน**

1. นักเรียนเล่นปริศนาคำทายเกี่ยวกับผลไม้
2. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับหลักการอ่านจับใจความเมื่ออ่านแล้วสามารถตอบคำถามได้ว่าใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร และผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร
3. ครูและนักเรียนตั้งจุดประสงค์การอ่านร่วมกันว่า อ่านแล้วจับใจความของเรื่องตั้งคำถาม ตอบคำถามและเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องได้ถูกต้อง
4. นักเรียนอ่านคำยากในบัตรคำที่ครูนำมาคิดในกระเป่าผั่ง เช่นคำว่า เกียจคร้าน นิสย เกียง กระหาย ร้อนระอุ ป่าละเมาะ เขียวขจี ทุ่มเถียง กลิ้ง เกลี้ยงเกลา เลอะเทอะ หยดตุง ๆ เร็วราด กระท่อม ลีลั่น หลากหลาย เปลืองแรง ลำธาร ห้ามปราม ผลัก แล้วช่วยกันหาความหมายของคำศัพท์
5. นักเรียนแต่ละคนอ่านในใจนิทานเรื่อง “หมีจอมขี้เกียจชื่อแดงโม” ใช้เวลา 15 นาที
6. หลังจากอ่านจบ อาสาสมัครออกมาเล่าเรื่องตามลำดับเหตุการณ์หน้าชั้นประมาณ

7. ครูและนักเรียนร่วมอภิปรายเกี่ยวกับตัวละครว่ามีใครบ้าง แต่ละตัวมีนิสัยเป็นอย่างไร แม่หมีรู้สึกอย่างไรเมื่อลูกหมีไม่เชื่อฟัง ลูกหมีนำแดงโมกลับบ้านด้วยวิธีใด ครอบครัวหมีได้กินแดงโมหรือไม่ ถ้านักเรียนเป็นลูกหมีนักเรียนจะทำอย่างไร

8. นักเรียนตั้งคำถามและหาคำตอบเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านเรื่อง “หมีจอมขี้เกียจซื้อแดงโม” คนละ 5 คำถามและ 5 คำตอบ เช่น ลูกหมีไปซื้อแดงโมที่ไหน ใครเป็นคนแบกแดงโมกลับบ้าน

9. นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 6 เรื่อง “หมีจอมขี้เกียจซื้อแดงโม”

10. นำผลงานที่วาดภาพได้ดีและบรรยายภาพได้ถูกต้องติดหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

11. ครูชมเชยผลงานดีเด่นและร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่อง “หมีจอมขี้เกียจซื้อแดงโม” ว่าความสามัคคี ประองคองกันทำให้กิจการงานประสบผลสำเร็จ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. นิทานพื้นบ้านเรื่อง “หมีจอมขี้เกียจซื้อแดงโม” 3. บัตรคำ กระเป๋าหนัง
2. แลปปริศนาคำทาย

การวัดผล-ประเมินผล

1. วิธีการวัดผลประเมินผล

- สังเกตการตั้งคำถาม - ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน
- ตรวจแบบฝึกหัดที่ 6 เรื่อง “หมีจอมขี้เกียจซื้อแดงโม”

2 เครื่องมือวัดผลประเมินผล

- แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่าน
- แบบฝึกหัดที่ 6 เรื่อง “หมีจอมขี้เกียจซื้อแดงโม”

3. เกณฑ์การประเมินผล

- บอกความหมายของคำศัพท์ได้ถูกต้อง
- ตอบคำถามได้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....
.....
.....

(นายสมฤทธิ ศรีสุพรรณ)
ผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลลำปาง

บันทึกหลังสอน

.....
.....
.....
.....
.....
.....

(นางนภา คำบุญลือ)
อาจารย์ 2 ระดับ 7

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 การอ่านจับใจความ

เรื่อง พรานไพรกับกวางรอบคอบ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

วันที่ เดือน พ.ศ. 2547 จำนวนคาบที่สอน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านในใจเป็นการอ่านที่ใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด การอ่านในใจที่ดีและมีประสิทธิภาพ ผู้อ่านต้องจับใจความของเรื่องได้และอ่านได้อย่างรวดเร็ว

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อ่านแล้วจับใจความของเรื่องที่อ่านได้
2. แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่านได้
3. วิเคราะห์ตัวละครและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้

สาระการเรียนรู้

การอ่านจับใจความ นิทานชาดกเรื่อง "พรานไพรกับกวางรอบคอบ"

การแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน

การวิเคราะห์ตัวละครจากเรื่องที่อ่าน

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. นักเรียนเล่นปริศนาคำทายเกี่ยวกับสัตว์
2. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือที่นักเรียนควรอ่านและไม่ควรอ่าน เพื่อโยงเข้าสู่เรื่อง "พรานไพรกับกวางรอบคอบ"

3. ครู ทบทวนความสำคัญของการอ่านจับใจความว่าอ่านแล้วต้องตอบคำถามได้ว่าใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร

ขั้นสอน

4. ครูและนักเรียนตั้งจุดประสงค์การอ่านร่วมกัน อ่านแล้วจับใจความสำคัญของเรื่อง ตั้งคำถาม ตอบคำถามและเรียงลำดับเหตุการณ์ในเรื่องได้ถูกต้อง
5. นักเรียนอ่านคำยกในบัตรคำที่ครูนำมาคิดในกระเปาะผนัง เช่นคำว่า เฉลียวฉลาด ปราดเปรียว ไหวพริบ ปฏิภาณ กระบถ คิดการณ์ อายุชัย หนีเวร หนีกรรม แดกดัน อิมหนา กระตือรือร้น คล่องแคล่ว สัมมาสัมพุทธเจ้า พุทโธ พร้อมกับหาความหมายของคำศัพท์
6. นักเรียนแต่ละคนอ่านในใจนิทานเรื่อง "พรานไพรกับกวางรอบคอบ" ใช้เวลา 15 นาที

7. หลังจากอ่านจบ อาสาสมัครนำเสนอเรื่องตามลำดับเหตุการณ์หน้าชั้นประมาณ 3–4 คน
8. ครูและนักเรียนร่วมอภิปรายเรื่องี่อ่านว่าตัวละครมีใครบ้าง เหตุเกิดขึ้นที่ไหน ผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร พรานไพรสามารถยิงกวางได้หรือไม่
9. นักเรียนตั้งคำถามและหาคำตอบเกี่ยวกับนิทานชาดกเรื่อง “พรานไพรกับกวางรอบคอบ” คนละ 5 คำถามและ 5 คำตอบ เช่น ทำไมกวางจึงไม่กินลูกกระบอกที่ถล่มมาหา นายพรานมีนิสัยอย่างไร
10. นักเรียนวาดภาพ”พรานไพรกับกวางรอบคอบ” แล้วเขียนบรรยายภาพสั้น ๆ
11. นำผลงานที่วาดภาพได้ดีและบรรยายภาพได้ถูกต้องคิดหน้าชั้นเรียน
12. ครูชมเชยผลงานดีเด่นและร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่อง “พรานไพรกับกวางรอบคอบ” ว่าการอาฆาตจองเวรเป็นสิ่งไม่ดี กรรมที่ก่อขึ้นย่อมได้รับการตอบสนองไม่ช้าก็เร็ว

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. นิทานชาดกเรื่อง “พรานไพรกับกวางรอบคอบ”
2. ปริศนาคำทาย
3. บัตรคำ กระเป๋าผนัง
4. อุปกรณ์วาดภาพ

การวัดผล-ประเมินผล

1. วิธีการวัดผลประเมินผล
 - สังเกตพฤติกรรมการอ่านจับใจความ
 - ตรวจแบบฝึกหัดที่ 7 เรื่อง”พรานไพรกับกวางรอบคอบ”
2. เครื่องมือวัดผลประเมินผล
 - แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่าน
 - แบบฝึกหัดที่ 7 เรื่อง “พรานไพรกับกวางรอบคอบ”
3. เกณฑ์การประเมินผล
 - ตอบคำถามได้ถูกต้อง
 - วิเคราะห์ตัวละครได้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....
.....
.....

(นายสมฤทธิ์ ศรีสุพรรณ)
ผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลลำปาง

บันทึกหลังสอน

.....
.....
.....
.....
.....
.....

(นางนภา คำบุญดี)
อาจารย์ 2 ระดับ 7

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การอ่านจับใจความ

เรื่อง มะกะโท ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

วันที่ เดือน พ.ศ. 2547 จำนวนคาบที่สอน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความเป็นการอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายว่าเมื่ออ่านแล้วสามารถจับใจความของเรื่อง ตอบคำถาม และเขียนแผนภาพโครงเรื่องได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อ่านแล้วจับใจความของเรื่องที่อ่านได้
2. ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

อ่านจับใจความนิทานพื้นบ้านเรื่อง "มะกะโท"

ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูยกตัวอย่างนิทานพื้นบ้านที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความกล้าหาญ เช่นเรื่อง บางระจัน ให้นักเรียนฟังเพื่อเชื่อมโยงกับนิทานพื้นบ้านเรื่อง "มะกะโท"
2. ครูทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านจับใจความว่าเมื่ออ่านแล้วจะต้องสรุปได้ว่าเรื่องที่อ่านมีตัวละครกี่ตัว ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และมีข้อคิดอย่างไร

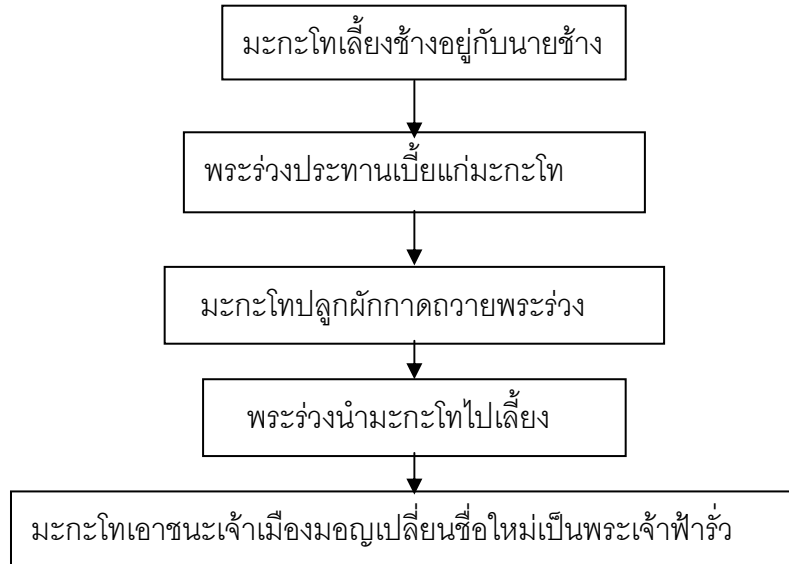
ขั้นสอน

3. นักเรียนตั้งจุดประสงค์การอ่านว่าอ่านแล้วจับใจความสำคัญของเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ในเรื่องได้ถูกต้อง แต่ละคนอ่านในใจนิทานเรื่อง "มะกะโท" โดย ใช้เวลา 15 นาที
4. นักเรียนอ่านคำยากในบัตรคำที่ครูนำมาติดในกระเป๋าค้นหา เช่นคำว่า ครอบ ขยันหมั่นเพียร ตรีศ พันธุ์ผักกาด เบี้ย สรรเสริญ กระทบ มูลช้าง เกลียวฉลาด มูลดิน รามัญ เมล็ด ปฏิบัติ สามารถ มอญ เลอโฉม พระทัย เลื่อน พร้อมกับบอกความหมายของคำศัพท์
5. หลังจากอ่านจบ อาสาสมัครนำเสนอเรื่องตามลำดับเหตุการณ์หน้าชั้นประมาณ 3-4 คน
6. ครูเขียนแผนภาพโครงเรื่องบนกระดานให้นักเรียนออกมาเติมข้อความดังนี้

ใคร : ตัวละคร มะกะโท นายช่าง พระร่วงเจ้า พ่อค้า

ที่ไหน : กรุงสุโขทัย

เหตุการณ์ :

ผลที่ได้ : ประสบผลสำเร็จในชีวิตเนื่องจากมีความเฉลียวฉลาดและขยันขันแข็ง

ข้อคิด : ความขยันหมั่นเพียรย่อมนำมาซึ่งความสำเร็จ

ขั้นสรุป

7. นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 8 เรื่อง “มะกะโท”

8. นักเรียนและครูร่วมกับสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่อง “มะกะโท” อีกครั้ง

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. นิทานพื้นบ้านเรื่อง “มะกะโท”

2. แผนภาพโครงเรื่อง

3. บัตรคำ กระดาษแผ่น

การวัดผล-ประเมินผล

1. เครื่องมือวัดผลประเมินผล

- แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่าน
- แบบฝึกหัดที่ 8 เรื่อง “มะกะโท”

2. วิธีการวัดผลประเมินผล

- สังเกตการตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน
- ตรวจสอบแบบฝึกหัดที่ 8 เรื่อง “มะกะโท”

3. เกณฑ์การประเมินผล

- เรียงลำดับเหตุการณ์ได้ถูกต้อง
- บอกความหมายของคำศัพท์ได้ถูกต้อง
- ตอบคำถามได้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

(นายสมฤทธิ์ ศรีสุพรรณ)
ผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลลำปาง

บันทึกหลังสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(นางนภา คำบุญลือ)
อาจารย์ 2 ระดับ 7

แผนการทดสอบหลังเรียน

เรื่อง การอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....จำนวน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การทดสอบหลังเรียน เป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียนหลังการใช้นิทาน เป็นสื่อเพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังจากการใช้นิทานเป็นสื่อในการฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

สาระการเรียนรู้

แบบทดสอบการอ่านจับใจความ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปหลักการอ่านจับใจความว่า เมื่ออ่านแล้วจะต้องตอบคำถามได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร
2. นักเรียนฟังคำชี้แจงเกี่ยวกับแบบทดสอบหลังเรียน การอ่านจับใจความ
3. ดำเนินการทดสอบหลังเรียนการใช้นิทานเป็นสื่อเพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

สื่อการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. นิทานเรื่องลูกแพะกับหมาป่า และเรื่องหมาป่ากับขานา

การวัดผลประเมินผล

ตรวจสอบความรู้เกี่ยวกับการอ่านจับใจความจากนิทานเรื่องลูกแพะกับหมาป่า และเรื่องหมาป่ากับขานา จากแบบทดสอบหลังเรียน

ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....
.....
.....

(นายสมฤทธิ ศรีสุพรรณ)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลลำปาง

บันทึกหลังสอน

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(นางนภา คำบุญถือ)

อาจารย์ 2 ระดับ 7

ภาคผนวก ค

ใบความรู้ นิทาน เกม เพลง ปริศนาคำทาย

ใบความรู้

เรื่องการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญหรือใจความสำคัญของเรื่อง โดยเน้นการอ่านในใจ เมื่ออ่านแล้วสามารถลำดับเหตุการณ์เรื่องที่ได้เล่าเรื่องโดยใช้สำนวนภาษาของตนเองได้ บอกรายละเอียดเกี่ยวกับตัวละคร สถานที่เหตุการณ์สำคัญ ๆ ตลอดจนแนวคิดของเรื่องและสามารถสรุปเรื่องได้

หลักการอ่านจับใจความ ผู้อ่านจะต้องเก็บใจความสำคัญของเรื่องและสามารถตอบคำถามที่ได้จากการสังเกตเรื่องดังนี้

1. เหตุการณ์ในเรื่องเกิดขึ้นที่ไหน
2. เหตุการณ์ในเรื่องเกิดเมื่อไร (วัน เวลา ที่เกิดเรื่อง)
3. ตัวละครที่เกี่ยวข้องมีใครบ้าง
4. จุดเริ่มต้นของเหตุการณ์คืออะไร
5. อะไรเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดเหตุการณ์
6. เหตุการณ์นั้นก่อให้เกิดผลอย่างไร
7. แนวคิดของเรื่องคืออะไร
8. สามารถนำประโยชน์อะไรจากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้บ้าง
9. คุณธรรมของเรื่องมุ่งเน้นในด้านใด
10. หลังจากนั้นจึงวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าเรื่องที่อ่าน

ใบความรู้

เรื่อง ขั้นตอนการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความมีขั้นตอนดังต่อไปนี้คือ

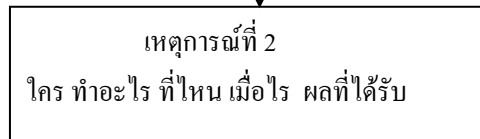
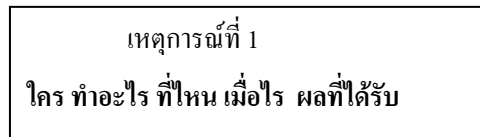
1. อ่านอย่างรวดเร็วตั้งแต่ต้นจนจบเรื่องให้พอเข้าใจเรื่อง
2. อ่านเพื่อเก็บรายละเอียดของเรื่องให้ได้มากที่สุด
3. ฟังคิดตั้งคำถามจากเรื่องว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไรแล้วตอบคำถามจากเรื่องทีอ่านด้วยสำนวนภาษาของตนเอง
4. หาประโยคใจความสำคัญแต่ละย่อหน้า ที่บอกว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร
5. เขียนแผนภาพโครงเรื่องเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาดังนี้

แผนภาพโครงเรื่อง

ใคร : ตัวละคร

ที่ไหน : สถานที่และลักษณะของสถานที่

ใครทำอะไร :

บทสรุป : ผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร

ข้อคิด : ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

ใบความรู้

นิทานเรื่อง กระท่ายป่ากับเพื่อน

กระท่ายป่าตัวหนึ่งมีเพื่อนมากมาย ทั้งที่เป็นกระท่ายและสัตว์ชนิดอื่น ๆ อยู่มาวันหนึ่ง กระท่ายป่าได้ยินเสียงหมาล่าเนื้อของนายพราน ส่งเสียงเห่ามาแต่ไกล มันรู้สึกตกใจกลัวมาก จึงวิ่งไปขอความช่วยเหลือจากเพื่อน ๆ ของมัน ทั้งม้า วัว แพะ ต่างก็กลัวหมาล่าเนื้อ จึงปฏิเสธที่จะช่วยเหลือ กระท่ายป่าวิ่งไปหาแกะ และกวาง ก็ได้รับการปฏิเสธอีก

เสียงหมาล่าเนื้อใกล้เข้ามาทุกที ในที่สุดกระท่ายป่าก็ช่วยตัวเองให้พ้นจากการล่าของหมาล่าเนื้อ จึงกระโดดหนีด้วยความตกใจกลัวอย่างรวดเร็ว และสามารถรอดพ้นจากคมเขี้ยวของหมาล่าเนื้อไปได้

แหล่งที่มา: รติกานต์ ชุณหวงศ์(2544) “อมตะนิทานอีสป”: 55-58

ใบความรู้

นิทานเรื่อง จระเข้โง่แต่อดฉลาด

กาลครั้งหนึ่ง จระเข้สองตัวเมียอาศัยอยู่ในลำน้ำใหญ่ตัวเมียกำลังท้องแก่ วันหนึ่งเห็นฝูงลิงกินผลไม้อยู่บนฝั่งนึกอยากกินหัวใจลิงขึ้นมา จึงปรึกษากันเพื่อหาวิธีนำหัวใจลิงมากินให้ได้

ตัวผู้คิดอุบายได้ จึงหลอกลิงตัวหนึ่งให้นั่งบนหลังเพื่อข้ามฝั่งไปกินผลไม้ เมื่อว่ายน้ำถึงกลางน้ำจระเข้ดำน้ำเพื่อจะควักหัวใจลิงให้ตัวเมียกิน ลิงร้องเอะอะโวยวาย บอกกับจระเข้ว่า ตนเป็นสัตว์ที่ซุกซน ชอบกระโดดโลดเต้น จึงฝากหัวใจไว้ที่ต้นมะเดื่อริมฝั่ง ที่มองเห็นเป็นพวงสีแดงนั้นไง

จระเข้หลงกลเจ้าลิง จึงว่ายน้ำพาลิงกับมายังชายฝั่ง เพื่อเก็บหัวใจลิงที่ต้นมะเดื่อ พอใกล้ถึงฝั่งลิงกระโจนขึ้นฝั่ง พร้อมกับตะโกนบอกจระเข้ว่า หัวใจข้าจะไปอยู่ที่ต้นมะเดื่อได้อย่างไร มันก็อยู่ในกายของข้านี้แหละ

ใบความรู้

นิทานเรื่อง กบจอมดี

กบหนุ่มตัวหนึ่งอาศัยอยู่ในสระใหญ่กับแม่ มันเป็นกบจอมดีไม่เคยเชื่อฟังคำสั่งสอนของแม่ ทำให้แม่กบกลุ้มใจและลี้มป่วย วันหนึ่งแม่กบจึงเรียกลูกกบมาบอกว่า ถ้าแม่ตายให้ฝังศพแม่ไว้ข้างลำธารนะ เพราะแม่กบรู้ว่าลูกกบจะต้องทำตรงข้ามกับสิ่งที่แม่กบบอกเสมอ

สองสามวันต่อมาแม่กบก็เสียชีวิต ลูกกบเสียใจร้องไห้คร่ำครวญกล่าวโทษตนเองว่าเป็นต้นเหตุที่ทำให้แม่กบต้องตาย จึงนำศพไปฝังไว้ข้างลำธาร ซึ่งเป็นครั้งแรกที่มันทำตามคำสั่งของแม่กบ

สัปดาห์ต่อมา เกิดพายุใหญ่ฝนตกหนัก กระแสน้ำไหลเชี่ยว ลูกกบนอนไม่หลับ เป็นห่วงกลัวว่าหลุมฝังศพของแม่กบจะถูกกระแสน้ำซัดพัง มันจึงลุกมาเฝ้าข้างลำธาร อ้าปากร้อง โอ๊ย โอ๊ย อยู่ท่ามกลางสายฝน และจะทำเช่นนี้ทุกครั้งเมื่อเวลาฝนตก

แหล่งที่มา: จินตนา ใบกาชุย แปล (2541) "นิทานพื้นบ้านเกาหลี"

เล่านิทานให้หนูฟังหน่อย: 50-53

ใบความรู้

นิทานเรื่อง ยายกับเสือ

ยายเฒ่าอาศัยอยู่ในกระท่อมเชิงเขาตามลำพัง บนภูเขาเป็นที่อยู่ของเสือเฒ่าตัวหนึ่ง มันชอบมาคืบหัวผักกาดแดงที่ยายเฒ่าปลูกไว้แล้วเหวี่ยงทิ้ง ทำให้ยายโกรธมาก จึงหาอุบายหลอกเสือมาแก้แค้น โดยบอกว่าขอเชิญมากินข้าวต้มกับถั่วแดงที่บ้านยาย ในคืนนี้ เสือหลงกลรับปากยาย

เมื่อเสือมาถึง ยายใช้ให้เสือไปเอาเตาไฟในสวนที่เตรียมไว้ เสือเห็นไฟมอด จึงก้มลงเป่า พงชี้เต้าปลิวเข้าตามันทันที มันเอามือขยี้ตา ยายแกล้งบอกให้มันเอาน้ำในไหที่ผสมพริกป่นไปล้างตา ทำให้เสือปวดต้ายิ่งขึ้น แล้วยายก็เอาผ้าเช็ดมือที่มีเข็มเล็ก ๆ แหวม ๆ ปักอยู่ยื่นให้เสือเช็ดตาอีกทำให้เข็มทิ่มตาของมันอีก มันร้องด้วยความเจ็บปวด

ตอนนี้เสารู้สึกตัวแล้วว่า ยายกำลังแก้แค้นมัน จึงรีบวิ่งหนีออกจากบ้าน แต่แล้วมันเหยียบเอาขี้วัวที่ยายละเลงไว้บนพื้น กลิ้งไปตามพื้น เสือกกพันรอบตัว มันกลิ้งไปถึงริมรั้ว คนแบกของรออยู่จึงอุ้มมันไปโยนโครมลงแม่น้ำทันที

แหล่งที่มา: จินตนา ใบกาชุยี่ แปล (2541) “นิทานพื้นบ้านเกาหลี” เล่านิทานให้หนูฟัง
 หน้อย: 148 –151

ใบความรู้ นิทานเรื่อง โคนันทวิศาล

พราหมณ์เฒ่าผู้หนึ่ง มีโคชื่อนันทวิศาล พราหมณ์พูดคุยกับโคด้วยถ้อยคำไพเราะราวกับโคนันเป็นลูก ฝ่ายโคก็ตั้งใจทำงานเพื่อตอบแทนบุญคุณพราหมณ์ พราหมณ์เฒ่าได้ไปทำประลองกำลังกับเศรษฐีโดยใช้ให้โคนันทวิศาลลากเกวียนจำนวน 100 เล่ม แต่พราหมณ์พูดจาหยาบคาย ตวาดเสียงดัง โคนันทวิศาลน้อยใจจึงยืนนิ่งไม่ยอมลากเกวียนทำให้พราหมณ์แพ้พินัน

โคนันทวิศาลบอกให้พราหมณ์ไปทำประลองอีกครั้งด้วยเงินเดิมพันที่สูงขึ้นกว่าเดิม และขอให้พราหมณ์พูดคุยกับตนด้วยถ้อยคำที่ไพเราะ

ในที่สุดโคนันทวิศาลก็ชนะสามารถลากเกวียนทั้ง 100 เล่ม เคลื่อนที่ไปได้ เศรษฐีเป็นผู้แพ้พินัน จึงมอบเงินทองสิ่งของให้กับพราหมณ์เป็นจำนวนมาก พร้อมกับกล่าวชมเชยโคนันทวิศาลและนำพวงมาลัย ข้าว หญ้า อย่างดีมอบให้โคนันทวิศาลอีกด้วย

แหล่งที่มา: อนันนยช(2544) ”นิทานชาดก”: 63 –67

ใบความรู้ นิทานเรื่อง หมีจอมขี้เกียจซื้อแตงโม

หมีสองพี่น้องเถียงกันไปซื้อแตงโมมากินเพื่อดับกระหายในฤดูร้อน แม่หมี อารมณ์เสียทนไม่ไหว จึงบอกว่าถ้าอยากกินแตงโม ก็ต้องไปซื้อด้วยกันนั่นแหละ แต่ ถ้าขี้เกียจก็ไม่ได้กินทั้งคู่

สองพี่น้องเดินผ่านทุ่งหญ้าและป่าละเมาะไปยังไร่ของปู่แพะเพื่อซื้อแตงโม ขณะเดินกลับต่างก็เถียงกันอ้อมแตงโมผลใหญ่

ในที่สุด ทั้งสองก็ร่วมมือกันกลิ้งแตงโมผ่านป่าละเมาะและทุ่งหญ้ากลับมา จนถึงบ้าน แม่หมีนำแตงโมผลใหญ่ไปล้างน้ำจนสะอาด แล้วนำมาวางในถาด บนโต๊ะ เตรียมจะผ่าแตงโมแบ่งให้หมีสองพี่น้อง แตงโมของเราจะต้องหวาน เนื้อต้องเป็นทรายสีแดง น่าอร่อยจริง ๆ น้องหมีคิดในใจขณะยืนดูแม่หมีผ่าแตงโม

แม่หมีบรรจงผ่าแตงโมออกแล้วพบว่าเนื้อของแตงโมกลายเป็นน้ำเหลว ๆ สีแดง ๆ ไหลนองไปทั่วโต๊ะ แล้วไหลหยดตึง ๆ ลง เร็วราวไปตามพื้นห้อง เลอะเทอะ ไปหมด สองพี่น้องได้แต่มองหน้ากันอย่างหมดหวัง

ที่มา:จินตนา ใบกาชุย(2541)“นิทานพื้นบ้านจีน”เล่านิทานให้หนูฟังหน่อย:91-94

ใบความรู้

นิทานเรื่อง พรานไพรกับกวางรอบคอบ

องค์สัมมาสัมพุทธเจ้า เสดยชาติเป็นกวางหนุ่มผู้เฉลียวฉลาด คล่องแคล่ว กระจือรีอรรัน ปราดเปรียวมีไหวพริบ

ในช่วงฤดูฝน พื้นดินอ่อนนุ่ม ได้ต้นกระบะปรากทรอยเท้าของกวางหนุ่ม ทำให้นายพรานสังเกตเห็น จึงลงมือตัดกิ่งไม้ขัดห่างเพื่อดักจับกวางหนุ่ม

วันต่อมา กวางหนุ่มเดินมาใกล้ถึงต้นกระบะปราก ด้วยความฉลาด จึงสังเกตเห็น นายพรานนั่งเฝ้าบนห้าง กวางหนุ่มจึงไม่เข้ามากินลูกกระบะปรากที่ตกอยู่ใต้ต้น นายพรานขว้างลูกกระบะปรากให้ตกใกล้ ๆ ตัว กวางหนุ่มรู้ทันจึงเดินหนี พร้อมกับเอ่ยว่าอุบายดี ๆ เช่นนี้เรารู้ทันไปกินลูกกระบะปรากอื่นดีกว่า

นายพรานโมโหขว้างหอกพุ่งไปยังกวางหนุ่มโดยแรง แต่ไม่ถึงเป้าหมาย พร้อมกับตะโกนด่ากวางหนุ่มไปด้วย กวางหนุ่มหันมาพูดเสียสติก่อนวิ่งจากไป ว่าถึงหากวันนี้ท่านฆ่าเรา ยามเมื่อท่านสิ้นอายุไป ท่านต้องไปใช้หนี้เวรหนี้กรรม ในขุมนรกอย่างแน่นอน

ใบความรู้ นิทานเรื่อง มะกะโท

มะกะโท เป็นลูกพ่อค้ามอญ อาศัยอยู่กับนายช่างที่กรุงสุโขทัยด้วยความขยันจึงช่วยนายช่างกวาดโรงช่าง พระร่วงเจ้าเสด็จทอดพระเนตรช่างเห็นเข้า จึงมีเมตตาประทานเบี้ยให้มะกะโทหนึ่งเบี้ย

มะกะโทนำเบี้ยไปซื้อพันธุ์ผักกาดมาปลูก พ่อค้าบอกว่าเบี้ยหนึ่งไม่ขายให้ มะกะโทอ่อนวอนขอซื้อเมล็ดพันธุ์เพียงแค่นี้ก็คิดปลายนิ้ว โดยใช้นิ้วจุ่มน้ำลายก่อนจิ้มลงในกระถางเมล็ดพันธุ์ นำไปปลูกพร้อมกับดูแลเอาใจใส่อย่างดี รดน้ำพรวนดิน จนผักกาดเจริญเติบโต

พระร่วงเสด็จทอดพระเนตรช่างอีกครั้ง มะกะโทนำผักกาดที่ปลูกมาถวาย พร้อมกับบอกว่าใช้เบี้ยที่พระองค์ประทานให้ ไปซื้อพันธุ์ผักกาดมาปลูก โดยใช้ชี้ข้างผสมดินปลูก ผักกาดจึงออกงามดี

พระร่วงเจ้าเห็นความฉลาดและความเพียรจึงนำมะกะโทไปเลี้ยงจนเติบโตใหญ่ มะกะโทเป็นผู้มีความซื่อสัตย์และจงรักภักดี ขยันทำงานจนได้เลื่อนตำแหน่งเป็น "ขุนวัง" และสามารถปราบเจ้าเมืองมอญได้

มะกะโทได้รับพระราชทานนามใหม่ว่า "พระเจ้าฟ้ารั่ว" พร้อมกับได้อภิเษกสมรสกับเจ้าหญิง "สร้อยดาว" พระธิดาของพระร่วงเจ้าและปกครองเมืองมอญซึ่งขึ้นตรงต่อกรุงสุโขทัยด้วยความสุขสืบมา

แหล่งที่มา:รศ.วิเชียร เกษประทุม(2546)“ชุดวรรณคดี”นิทานพื้นบ้าน:220-222

เพลง ฉันเป็นกระต่าย

ฉันเป็นกระต่ายตัวน้อยมีหางเดียว
สองหูยาว สั่นกระดุก กระดุก กระดิก
กระโดดสีขา ทำท่า กระดุก กระดิก
เพื่อนที่รักของฉันนั่นคือเธอ

(เพลงประกอบการสอนระดับชั้นอนุบาล)

ฉันคือใคร (กบ)

ตัวฉันนี่ประหลาด	เกิดมาไม่มีขา
มีแต่หางว่ายน้ำไปมา	หากินในวาริ
เติบโตใหญ่ขึ้นบงกขจิ่งมี	กระโดดเที่ยวกินแมลง
ถิ่นที่อาศัย	อยู่ได้ทั้งบกและน้ำ
คนเรียกฉันกบว่าย	ฝนตกเพราะฉันร้อง
จริงเท็จแค่ไหนใคร่ตรอง	ลองทายซิฉันคือใคร

นภา คำบุญลือ

ปริศนาคำทาย 20 คำถาม

ฉันเป็นสัตว์ชนิดหนึ่งทายซิฉันคือใคร (เสือ)

1. ชอบกินเนื้อใช่ไหม
2. อาศัยอยู่ในป่าใช่ไหม
3. มีสีน้ำตาลอมเหลืองใช่ไหม
4. หางยาวใช่ไหม
5. หูตั้งใช่ไหม
6. มีสี่ขาใช่ไหม
7. หน้าเหมือนสัตว์เลี้ยงชนิดหนึ่งใช่ไหม
8. ขนอ่อนนุ่มใช่ไหม
9. เจี้ยวแหลมคมใช่ไหม
10. ไม่ชอบอยู่ในกรงใช่ไหม
11. หากินตอนกลางคืนใช่ไหม
12. ปีนต้นไม้ได้ใช่ไหม
13. ไม่ชอบกินผัก ผลไม้ใช่ไหม
14. ไม่ชอบอาบน้ำใช่ไหม
15. มีนิสัยดุร้ายใช่ไหม
16. มีเล็บยาวและแหลมคมใช่ไหม
17. เวลาเดินไม่มีเสียงใช่ไหม
18. ชื่อมีพยางค์เดียวใช่ไหม
19. เสียงร้องเรียกว่าคำรามใช่ไหม
20. ทายซิฉันคือใคร

นภา คำบุญลือ

ภาคผนวก ง
แบบฝึกหัดการอ่านจับใจความ
เฉลยแบบฝึกหัด

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบฝึกหัดที่ 1 เรื่องกระต่ายป่ากับเพื่อน

ตอนที่ 1 ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. กระต่ายมีสัตว์เลี้ยงอะไรเป็นเพื่อนบ้าง
.....
2. กระต่ายกลัวสัตว์เลี้ยงชนิดใดมากที่สุด
.....
3. ทำไมกระต่ายจึงไปขอความช่วยเหลือจากวัว
.....
4. เพราะเหตุใดคางว้างจึงไม่ช่วยเหลือกระต่าย
.....
5. ถ้านักเรียนเป็นกระต่ายป่า นักเรียนจะทำอย่างไร
.....

ตอนที่ 2 จงเรียงคำต่อไปนี้ให้เป็นประโยคที่ถูกต้อง

1. เพื่อนฝูง กระต่ายป่า มากมาย มี
.....
2. กระต่ายป่า แกะ วิ่งไป หา จึง
.....
3. กวาง กระต่ายป่า ปฏิเสธ ความ ให้ ช่วยเหลือ แก่
.....
4. เอา ตัวรอด กระต่ายป่า วิ่งหนี ตกใจกลัว โชคดี
.....
5. จมูก หายใจ คนอื่น ยิ้ม อย่า
.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ตอนที่ 3 ให้นักเรียนวาดภาพประกอบนิทานกระต่ายป่ากับเพื่อน

แนวคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คือ

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบฝึกหัดที่ 2 เรื่องจระเข้โง่อวดฉลาด

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้โดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. เพราะเหตุใดนางจระเข้จึงอยากกินหัวใจลิง

ก. ชอบกิน	ข. เกลียด
ค. อยากกิน	ง. แพ้ท้อง
2. จระเข้สองตัวเมียอาศัยอยู่ที่ไหน

ก. ลำธาร	ข. ลำน้ำใหญ่
ค. ลำน้ำเล็ก	ง. บึงบอระเพ็ด
3. ใครเป็นคนออกอุบายหลอกลิงไปกินผลไม้ฝั่งตรงกันข้าม

ก. จระเข้ตัวผู้	ข. จระเข้ตัวเมีย
ค. จระเข้ตัว-เมีย	ง. จระเข้ตัวผู้-ลิง
4. ขณะที่ลิงนั่งบนหลังจระเข้ถึงกลางน้ำเกิดอะไรขึ้น

ก. ลิงตกน้ำ	ข. จระเข้กัดลิง
ค. จระเข้ดำน้ำ	ง. จระเข้ผลัดลิงตกน้ำ
5. จระเข้หลอกให้ลิงข้ามฝั่งเพราะมีจุดประสงค์อย่างไร

ก. กินผลไม้	ข. กินหัวใจลิง
ค. กินผลมะเดื่อ	ง. กินหัวใจจระเข้

แบบฝึกหัดที่ 3 เรื่องกบจอมดี

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามดังต่อไปนี้

1. เพราะอะไรลูกกบจึงไม่เชื่อฟังคำสั่งสอนของแม่กบ

.....

2. สาเหตุที่แม่กบไม่สบายเกิดจากอะไร

.....

3. ทำไมลูกกบจึงฟังศพแม่กบไว้ที่ริมแม่น้ำ

.....

4. ถ้านักเรียนเป็นลูกกบ นักเรียนจะทำอย่างไร

.....

5. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดแก่นักเรียนเกี่ยวกับเรื่องอะไร

.....

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนเขียนหมายเลขตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหลัง

.....1. แม่กบตรอมใจตาย

.....2. แม่กบสั่งให้ฟังศพที่ภูเขา

.....3. ลูกกบนั่งเฝ้าศพแม่เวลาฝนตก

.....4. ลูกกบฟังศพแม่ไว้ริมแม่น้ำ

.....5. ลูกกบคือไม่เชื่อฟังคำสั่งสอนของแม่กบ

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ตอนที่ 3 ให้นักเรียนวาดภาพประกอบนิทานจบจมดื้อ

แนวคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คือ

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบฝึกหัดที่ 4 เรื่องยายกับเสือ

คำสั่ง ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. ยายเฒ่าอาศัยอยู่ที่ไหน

ก. บนภูเขา	ข. เซึ่งภูเขา
ค. บนภูเขาสูง	ง. ในป่าบนภูเขา
2. ยายเฒ่าปลูกผักสวนครัวชนิดใดไว้

ก. หัวมันแกว	ข. หัวผักกาดขาว
ค. หัวผักกาดแดง	ง. หัวเผือกหัวมัน
3. เสือชอบกินหัวผักกาดที่ยายเฒ่าปลูกหรือไม่

ก. ชอบเพราะกรอบอร่อย	
ข. ชอบเพราะหัวผักกาดมีรสหวาน	
ค. ไม่ชอบเพราะไม่ใช่อาหารของมัน	
ง. ไม่ชอบเพราะยายเฒ่าหวงไม่ให้กิน	
4. ยายชวนเสื้อมาที่บ้านเพื่ออะไร

ก. มากินขนม	ข. มากินข้าวต้ม
ค. มาเพื่อแก้แค้น	ง. มาขูดหัวผักกาด
5. ยายติดไฟในเตาอังโล่แล้วนำไปวางไปที่ไหน

ก. ในครัว	ข. หน้าบ้าน
ค. ห้องนั่งเล่น	ง. สวนหลังบ้าน
6. ทำไมเสือกจึงใช้เท้าขยี้ตา

ก. ร้องไห้	ข. น้ำตาไหล
ค. พริกเข้าตา	ง. จี๋เถ่าปลิวเข้าตา
7. ยายบอกให้เสื้อมาน้ำที่ไหนล้างตา

ก. ในอ่าง	ข. ในโอ่ง
-----------	-----------

แบบฝึกหัดที่ 5 เรื่อง โคนันทวิศาล

ตอนที่ 1 ให้หาความหมายของคำที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

1. พราหมณ์
2. กตัญญู
3. เกวียน
4. ทวาด
5. เกร็งจวาน

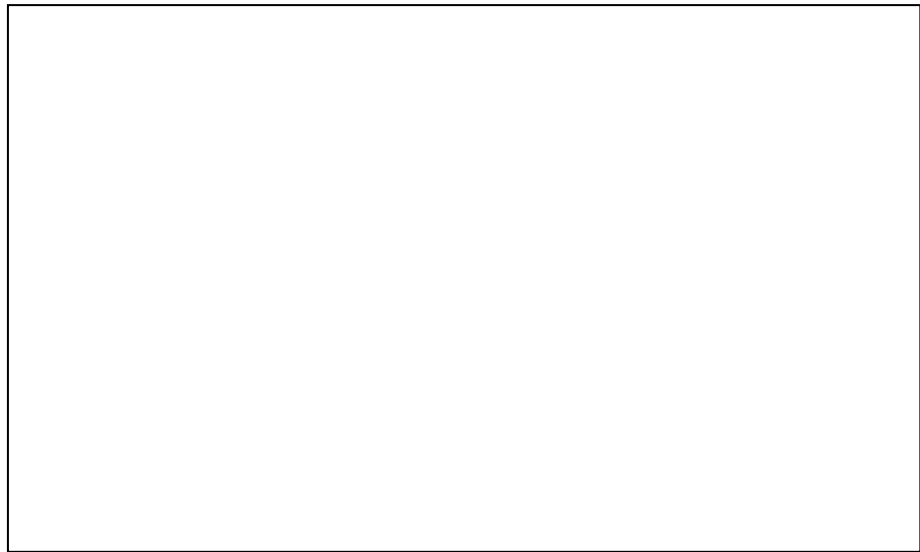
ตอนที่ 2 ให้นักเรียนตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่อง โคนันทวิศาล

มาอย่างละ 5 ประโยค

1. ถาม
- ตอบ
2. ถาม
- ตอบ
3. ถาม
- ตอบ
4. ถาม
- ตอบ
5. ถาม
- ตอบ

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนวาดภาพที่มีจอมี่เกี่ยวข้องกับชื่อแต่งโม แล้วบรรยาย
ได้ภาพด้วยข้อความที่เป็นภาษาของนักเรียนเอง
ความยาวประมาณ 3 - 5 บรรทัด

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบฝึกหัดที่ 7 พรานไพรกับกวางรอบคอบ

ตอนที่ 1 ให้เขียนลำดับหมายเลขหน้าข้อความตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหลัง

-กวางหนุ่มกินลูกกระบก
-นายพรานลงมือตัดไม้ขัดห้างดักสัตว์
-นายพราน โกรธที่ได้ยินคำพูดของกวางหนุ่ม
-กวางหนุ่มพูดเสียคืนนายพราน
-กวางเดินไปกินลูกกระบกคันอื่น
-องค์สัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นกวางหนุ่ม
-นายพรานเต็ดลูกกระบกโยนไปให้กวางหนุ่ม
-นายพรานสังเกตเห็นรอยเท้ากวางหนุ่มใต้ต้นกระบก
-นายพราน โม โหขว้างหอกพุ่งไปยังกวางหนุ่ม
-ท่านต้องไปใช้หนี้กรรมในนรกแน่นอน

ตอนที่ 2 จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะอะไรกวางจึงไม่กินลูกกระบก

.....

2. อาวุธของนายพรานคืออะไร

.....

3. ทำไมนายพรานจึงโกรธกวางหนุ่ม

.....

4. นายพรานเป็นอย่างไร

.....

5. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดแก่นักเรียนอย่างไร

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบฝึกหัดที่ 8 เรื่องมะกะโท

1. คำชี้แจง ให้เรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหลัง

-พระร่วงทอดพระเนตรเห็นมะกะโทกวาดโรงช้าง
-มะกะโทเป็นบุตรพ่อค้าเมืองเกาะตะมะ
-มะกะโทได้ชื่อใหม่ว่า “พระเจ้าฟ้ารั่ว”
-มะกะโทปลุกผีกาดถวายพระร่วง
-พระร่วงพระราชทานเบี้ยแก่มะกะโท
-มะกะโทได้ตำแหน่ง”ขุนวัง”
-มะกะโทเอาน้ำจุ่มน้ำลายจิมเมล็ดพันธุ์ผักกาด
-พระร่วงเจ้าขอมมะกะโทจากนายช่างไปเลี้ยงดู
-มะกะโทยกทัพไปปราบเจ้าเมืองมอญ

2. จงหาความหมายของคำที่กำหนดให้ แล้วนำไปแต่งประโยค

เบี้ย

.....

เมล็ดพันธุ์

.....

ฉลาด.....

.....

รามัญ

.....

นายช่าง.....

.....

เฉลยแบบฝึกหัด

แบบฝึกหัดที่ 1

อยู่ในดุลยพินิจของครู

แบบฝึกหัดที่ 2

ตอนที่ 1

ข้อ 1. ง ข้อ 2. ข ข้อ 3. ก ข้อ 4. ค ข้อ 5. ข ข้อ 6. ง ข้อ 7. ข ข้อ 8. ก ข้อ 9. ข ข้อ 10. ค

แบบฝึกหัดที่ 3ตอนที่ 2 ข้อ 1. 3 ข้อ 2. 2 ข้อ 3. 5 ข้อ 4. 4 ข้อ 5. 1แบบฝึกหัดที่ 4ตอนที่ 1

ข้อ 1. ข ข้อ 2. ค ข้อ 3. ค ข้อ 4. ค ข้อ 5. ง ข้อ 6. ง ข้อ 7. ค ข้อ 8. ค ข้อ 9. ง ข้อ 10. ข

ตอนที่ 2

ข้อ 1. 5 ข้อ 2. 1 ข้อ 3. 3 ข้อ 4. 6 ข้อ 5. 7 ข้อ 6. 4 ข้อ 7. 2

แบบฝึกหัดที่ 5

อยู่ในดุลยพินิจของครู

แบบฝึกหัดที่ 6ตอนที่ 1 ข้อ 1. ค ข้อ 2. ค ข้อ 3. ข ข้อ 4. ค ข้อ 5. งแบบฝึกหัดที่ 7ตอนที่ 1 ข้อ 1. 2 ข้อ 2. 4 ข้อ 3. 8 ข้อ 4. 7 ข้อ 5. 6 ข้อ 6. 1 ข้อ 7. 5 ข้อ 8. 3 ข้อ 9. 9
ข้อ 10. 20แบบฝึกหัดที่ 8

ตอนที่ 1 ข้อ 1. 2 ข้อ 2. 1 ข้อ 3. 9 ข้อ 4. 5 ข้อ 5. 3 ข้อ 6. 7 ข้อ 7. 4 ข้อ 8. 6 ข้อ 8. 8

แบบทดสอบอ่านจับใจความก่อนเรียน

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย X หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

<p>1. นิทานเรื่องนี้มีตัวละครใดบ้าง</p> <p>ก. ลูกแกะ</p> <p>ข. จระเข้</p> <p>ค. ลูกแกะกับจระเข้</p> <p>ง. ลูกแกะกับแม่น้ำ</p>	<p>6. ทำไมลูกแกะจึงล้มเลิกความคิดที่จะกินน้ำ</p> <p>ก. กลัวจระเข้</p> <p>ข. กลัวตกน้ำ</p> <p>ค. กลัวแม่แกะดู</p> <p>ง. กลัวเพื่อนรอ</p>
<p>2. ทำไมลูกแกะจึงรู้สึกเหนื่อยอ่อน</p> <p>ก. เดินหลงทาง</p> <p>ข. วิ่งหนีจระเข้</p> <p>ค. กระจายน้ำ</p> <p>ง. กลัวจระเข้จับ</p>	<p>7. ทำไมจระเข้จึงไปนอนอยู่ริมฝั่งน้ำ</p> <p>ก. รอจับลูกแกะกิน</p> <p>ข. เป็นที่อยู่อาศัย</p> <p>ค. นอนแช่น้ำเล่น</p> <p>ง. นอนรอลูกแกะ</p>
<p>3. เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นที่ไหน</p> <p>ก. ในป่าแห่งหนึ่ง</p> <p>ข. ริมแม่น้ำในป่าแห่งหนึ่ง</p> <p>ค. ริมลำธารในป่าแห่งหนึ่ง</p> <p>ง. ริมแม่น้ำใกล้ภูเขา</p>	<p>8. นักเรียนคิดว่าจระเข้มีนิสัยอย่างไร</p> <p>ก. ขี้กลัว</p> <p>ข. พาลเกร</p> <p>ค. อาฆาต</p> <p>ง. เจ้าเล่ห์</p>
<p>4. เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นก่อน</p> <p>ก. จระเข้โกรธลูกแกะ</p> <p>ข. ลูกแกะหลงทาง</p> <p>ค. ลูกแกะหิวน้ำ</p> <p>ง. ลูกแกะวิ่งหนีจระเข้</p>	<p>9. ถ้านักเรียนเป็นลูกแกะจะอย่างไร</p> <p>ก. วิ่งหนีจระเข้</p> <p>ข. เดินไปกินน้ำ</p> <p>ค. คอยกับจระเข้</p> <p>ง. ปล่อยให้จระเข้จับกิน</p>
<p>5. สาเหตุที่จระเข้โกรธคืออะไร</p> <p>ก. ลูกแกะร้องไห้</p> <p>ข. ลูกแกะหลงทาง</p> <p>ค. ลูกแกะไม่กินน้ำ</p> <p>ง. ลูกแกะวิ่งหนีไป</p>	<p>10. ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้คืออะไร</p> <p>ก. คนพาลไม่มีเหตุผล</p> <p>ข. จระเข้อยากกินลูกแกะ</p> <p>ค. ลูกแกะอยากกินน้ำ</p> <p>ง. คนฉลาดรู้จักเอาตัวรอด</p>

<p>11. นกพิราบช่วยชีวิตมดน้อยด้วยวิธีใด</p> <p>ก. คาบมดขึ้นจากน้ำ</p> <p>ข. ทิ้งใบหญ้าให้มดเกาะ</p> <p>ค. อยากช่วยเหลือมดน้อย</p> <p>ง. ให้มดได้ขึ้นมาอยู่บนหลัง</p>	<p>16. นักเรียนคิดว่านายพรานมีนิสัยอย่างไร</p> <p>ก. ใจดี</p> <p>ข. คุรร้าย</p> <p>ค. มีน้ำใจ</p> <p>ง. เห็นแก่ตัว</p>
<p>12. นกพิราบช่วยมดน้อยเพราะเหตุใด</p> <p>ก. กลัวมดน้อย</p> <p>ข. มดน้อยมีบุญคุณ</p> <p>ค. อยากช่วยเหลือมดน้อย</p> <p>ง. มดน้อยกัศขานายพราน</p>	<p>17. มดน้อยตอบแทนบุญคุณนกพิราบอย่างไร</p> <p>ก. หาหนอนมาให้</p> <p>ข. หาน้ำหวานมาให้</p> <p>ค. กัศขานายพราน</p> <p>ง. ช่วยนกพิราบทำรัง</p>
<p>13. นายพรานใช้อาวุธชนิดใดทำร้ายนกพิราบ</p> <p>ก. ปืน</p> <p>ข. ธนู</p> <p>ค. หน้าไม้</p> <p>ง. ลูกดอก</p>	<p>18. ตัวละครใดได้ชื่อว่ามี ความกตัญญู</p> <p>ก. มดน้อย</p> <p>ข. นกพิราบ</p> <p>ค. นายพราน</p> <p>ง. มดน้อยกับนกพิราบ</p>
<p>14. เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นก่อน</p> <p>ก. มดน้อยตกน้ำ</p> <p>ข. นกพิราบบินผ่านมา</p> <p>ค. นกพิราบช่วยมดน้อย</p> <p>ง. มดน้อยกัศขานายพราน</p>	<p>19. ข้อใดแสดงว่านักเรียนมีความกตัญญู</p> <p>ก. มีน้ำใจต่อเพื่อน</p> <p>ข. ตั้งใจเรียนหนังสือ</p> <p>ค. ใช้จ่ายอย่างประหยัด</p> <p>ง. ไม่ยืมเงินเพื่อนใช้</p>
<p>15. เพราะอะไรนายพรานจึงทำร้ายนกพิราบไม่ได้</p> <p>ก. นายพรานมือไม่แม่น</p> <p>ข. นายพรานกลัวบาป</p> <p>ค. นายพรานถูกมดน้อยกัศ</p> <p>ง. นายพรานมัวแต่ฟังเสียงนก</p>	<p>20. ข้อคิดของนิทานเรื่องนี้คืออะไร</p> <p>ก. นกพิราบมีความกตัญญู</p> <p>ข. มดน้อยมีความกตัญญู</p> <p>ค. นายพรานมีความกตัญญู</p> <p>ง. นายพรานใจร้ายยิงนกพิราบ</p>

ลูกแกะกับจระเข้

ในป่าแห่งหนึ่ง ลูกแกะตัวน้อยเดินหลงทางจนเหนื่อยอ่อน และรู้สึกกระหายน้ำมาก มันจึงเดินไปที่ริมฝั่งน้ำเพื่อจะกินน้ำให้ดับกระหาย บริเวณริมฝั่งน้ำช่างเงียบสงัด ไม่มีสัตว์อื่นมากินน้ำเลยแม้แต่ตัวเดียว เมื่อลูกแกะเดินใกล้จะถึงริมฝั่งแม่น้ำ

ทันใดนั้น มันก็มองเห็นจระเข้ตัวหนึ่งกำลังคลานมาพร้อมกับอ้าปากกว้าง เพื่อจะจับลูกแกะกินเป็นอาหาร ลูกแกะรู้สึกตกใจกลัวเป็นอันมาก เลิกลุ่มความคิดที่จะกินน้ำ รีบหันกลับวิ่งหนีจระเข้ทันที จระเข้เจ้าเล่ห์หัวเราะชอบใจแล้วร้องถามว่า

“เจ้าลูกแกะน้อย ๆ เหตุใดเจ้าจึงรีบวิ่งหนี ไม่กินน้ำแล้วหรือไง”

“ช่างเถอะ การกินน้ำของข้าไม่สำคัญเท่ากับชีวิตของข้าหรอก”

ลูกแกะน้อยตอบ พร้อมกับวิ่งหนีเข้าป่าไปอย่างรวดเร็ว ทิ้งให้จระเข้โกรธอยู่ตัวเดียวที่ไม่สามารถจับเจ้าลูกแกะน้อยมากินเป็นอาหารได้

มदन้อยกับนกพิราบ

วันหนึ่งในฤดูร้อน มदन้อยตัวหนึ่งเดินไต่ไปที่ริมธารเพื่อจะดื่มน้ำ แต่มันพลาดตกลงไปในน้ำ ไม่สามารถจะตะเกียกตะกายขึ้นมาได้

นกพิราบตัวหนึ่ง มองเห็นมदन้อยตกอยู่ในอันตราย

“ฉันต้องช่วยมदन้อย ถ้าฉันทิ้งใบหญ้านี้ลงไป ในน้ำ มदन้อยจะไต่ขึ้นมาบนใบหญ้าได้” นกพิราบคิดแล้วก็จิกใบหญ้าหย่อนลงในน้ำ เพื่อให้มदन้อยไต่ขึ้นมา

“ขอบคุณมาก นกพิราบ” มदन้อยพูด

“สักวันหนึ่ง ฉันคงได้ตอบแทนบุญคุณของคุณของเธอ”

ต่อมา มีนายพรานผู้หนึ่งถือธนูมาล่าสัตว์ เห็นนกพิราบเกาะอยู่บนกิ่งไม้ ก็คิดว่าธนูขึ้นมายัง ขณะเดียวกันมदन้อยตัวนั้นเห็นเหตุการณ์ จึงรีบวิ่งไปกีดขานนายพรานทันที นายพรานสะดุ้ง ลูกธนูพลาดเป้าหมาย นกพิราบตกใจ

บินหนี รอดพ้นอันตรายไปได้

“ขอบใจมากนะ พ่อมदन้อย” นกพิราบร้องบอก

“เธอได้ช่วยฉันเป็นการตอบแทนคุณแล้ว”

แบบทดสอบอ่านจับใจความหลังเรียน

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย X หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

<p>1. นิทานเรื่องนี้มีตัวละครใดบ้าง</p> <p>ก. ลูกแพะ หมาป่า</p> <p>ข. ลูกแพะ หมาป่า นายพราน</p> <p>ค. ลูกแพะ หมาป่า หมาล่าเนื้อ</p> <p>ง. ลูกแพะ หมาล่าเนื้อ นายพราน</p>	<p>6. หมาป่ารู้สึกตัวว่าถูกลูกแพะหลอกเมื่อไร</p> <p>ก. ขณะเป่าปี่ให้ลูกแพะฟัง</p> <p>ข. ขณะวิ่งหนีหมาล่าเนื้อ</p> <p>ค. ขณะวิ่งไล่จับลูกแพะ</p> <p>ง. ขณะนั่งยอง ๆ เป่าปี่ให้ลูกแพะฟัง</p>
<p>2. หมาป่านั่งเป่าปี่ที่ไหน</p> <p>ก. บนขอนไม้</p> <p>ข. บนก้อนหิน</p> <p>ค. ใกล้ขอนไม้</p> <p>ง. ใกล้ก้อนหิน</p>	<p>7. นิทานเรื่องนี้จบลงด้วยเหตุการณ์อย่างไร</p> <p>ก. หมาป่ารอดตาย</p> <p>ข. หมาล่าเนื้อ โกรธ</p> <p>ค. ลูกแพะถูกหมาล่าเนื้อไล่</p> <p>ง. หมาป่าถูกหมาล่าเนื้อไล่</p>
<p>3. เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นก่อน</p> <p>ก. หมาล่าเนื้อ โมโห</p> <p>ข. หมาล่าเนื้อวิ่งไล่หมาป่า</p> <p>ค. ลูกแพะวิ่งหนีเอาตัวรอด</p> <p>ง. ลูกแพะเดินระบำสองขา</p>	<p>8. ข้อใดแสดงว่าหมาป่าตัดสินใจผิด</p> <p>ก. วิ่งไล่จับลูกแพะ</p> <p>ข. เป่าปี่ให้ลูกแพะฟัง</p> <p>ค. วิ่งไล่จับหมาล่าเนื้อ</p> <p>ง. วิ่งหนีหมาล่าเนื้อ</p>
<p>4. หมาป่าเป่าปี่ให้ลูกแพะฟังเพราะเหตุใด</p> <p>ก. หมาป่าชอบเป่าปี่</p> <p>ข. หมาป่าหลงกลลูกแพะ</p> <p>ค. หมาป่าเป่าปี่ได้ไพเราะ</p> <p>ง. ลูกแพะชอบฟังหมาป่าเป่าปี่</p>	<p>9. ถ้านักเรียนเป็นลูกแพะควรทำอะไร</p> <p>ก. วิ่งหนีหมาป่า</p> <p>ข. วิ่งหนีหมาล่าเนื้อ</p> <p>ค. ทำเหมือนลูกแพะ</p> <p>ง. ทำเหมือนหมาป่า</p>
<p>5. หมาป่าในนิทานเรื่องนี้มีนิสัยอย่างไร</p> <p>ก. คุร้าย</p> <p>ข. หลงตัวเอง</p> <p>ค. ชอบเป่าปี่</p> <p>ง. น่ารักและใจดี</p>	<p>10. ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร</p> <p>ก. โมโหร้ายทำให้เสียเพื่อน</p> <p>ข. ต้องเชื่อมั่นในตนเอง</p> <p>ค. คนฉลาดย่อมแก้ปัญหาได้</p> <p>ง. หมาป่าใจดีเป่าปี่ให้ลูกแพะฟัง</p>

<p>11. ชาวนาโกรธหมาป่าเพราะเหตุใด</p> <p>ก. เกลียดหมาป่า</p> <p>ข. หมาป่าเจ้าเล่ห์</p> <p>ค. หมาป่าจอมขี้เกียจ</p> <p>ง. หมาป่านิสัยไม่ดี</p>	<p>16. ไร่ข้าวโพดของชาวนาถูกไฟไหม้เพราะอะไร</p> <p>ก. ชาวนาโกรธหมาป่า</p> <p>ข. ชาวนาเอาไฟจุดหางหมาป่า</p> <p>ค. หมาป่าตกลูกไฟไหม้หาง</p> <p>ง. หมาป่าตกลูกวิ่งหนีเข้าไร่ข้าวโพด</p>
<p>12. เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นก่อน</p> <p>ก. ไฟไหม้หางหมาป่า</p> <p>ข. ไฟไหม้ไร่ข้าวโพด</p> <p>ค. หมาป่าวิ่งหนีเข้าไปในไร่ข้าวโพด</p> <p>ง. ชาวนาตกลูกเห็นไฟไหม้ไร่ข้าวโพด</p>	<p>17. นักเรียนคิดว่าชาวนาตัดสินใจถูกหรือไม่</p> <p>ก. ถูก เพราะได้แก้แค้นหมาป่า</p> <p>ข. ถูก เพราะทำให้หมาป่าเจ็บหลาย</p> <p>ค. ไม่ถูก เพราะหมาป่าไม่กลัว</p> <p>ง. ไม่ถูก เพราะทำให้ไร่ข้าวโพดถูกไฟไหม้เสียหาย</p>
<p>6. หมาป่าตัวนี้มีนิสัยอย่างไร</p> <p>ก. คุร้าย</p> <p>ข. ขี้เล่น</p> <p>ค. พาลเกร</p> <p>ง. ชอบสนุก</p>	<p>18. ถ้านักเรียนเป็นชาวนาจะทำอย่างไร</p> <p>ก. จับหมาป่าไปขังไว้</p> <p>ข. จุดไฟเผาหางหมาป่า</p> <p>ค. เอาไม้ตีหัวหมาป่า</p> <p>ง. ปล่อยหมาป่าเข้าป่าไป</p>
<p>14. ชาวนาแก้แค้นหมาป่าด้วยวิธีใด</p> <p>ก. ใช้เชือกชุบน้ำมันมัดหางจุดไฟเผา</p> <p>ข. ใช้เชือกรัดคอหมาป่าแล้วจุดไฟเผา</p> <p>ค. ใช้เชือกมัดหาง จับขังไว้แล้วจุดไฟเผา</p> <p>ง. ใช้เชือกมัดทั้งตัว จับขังไว้แล้วจุดไฟเผา</p>	<p>19. สรุปเรื่องนี้ ใครเป็นผู้เคราะห์ร้ายที่สุด</p> <p>ก. ชาวนา</p> <p>ข. หมาป่า</p> <p>ค. ไร่ข้าวโพด</p> <p>ง. ชาวนาและหมาป่า</p>
<p>15. เมื่อไฟไหม้หาง หมาป่าทำอย่างไร</p> <p>ก. วิ่งหนีเข้าป่า</p> <p>ข. วิ่งหนีลงน้ำ</p> <p>ค. วิ่งหนีลงน้ำในป่า</p> <p>ง. วิ่งเข้าไปในไร่ข้าวโพด</p> <p>ชำระ</p>	<p>20. ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้คืออะไร</p> <p>ก. ให้ทุกซ์แก้ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว</p> <p>ข. คนพาลเกร ย่อมได้รับโทษ</p> <p>ค. ทำอะไรต้องคิดให้รอบคอบ</p> <p>ง. บุญคุณต้องทดแทน แค้นต้องชำระ</p>

ลูกแพะกับหมาป่า

ลูกแพะตัวหนึ่งเดินไปเที่ยวหากินตามลำพัง ถึงกลางทางพบหมาป่าวิ่งไล่จับจะกินลูกแพะเป็นอาหาร ลูกแพะเห็นจวนตัววิ่งหนีไม่ทัน จึงคิดอุบายหลอกล่อเจ้าหมาป่า โดยร้องออกไปว่า

“นี่แน่ะท่าน ไหน ๆ ข้าก็หนีท่านไม่พ้น จำเป็นต้องเป็นอาหารของท่านอยู่แล้วแต่ข้ารู้มาว่าท่านเป่าปี่ได้ไพเราะจับใจ ขอข้าฟังสักหน่อยจะได้ไหม”

หมาป่าได้ฟังก็หลงกลจึงตอบว่า

“เอาละ ข้าจะตามใจเจ้าก่อนตายสักครั้ง” ว่าแล้วหมาป่าก็คว้าปี่ ลูกชิ้นนึ่งของ ๆ ข้างก้อนหิน เป่าปี่ให้ลูกแพะฟัง ส่วนลูกแพะก็ลุกขึ้นเดินระบำสองขาให้เข้ากับเสียงปี่

ทันใดนั้น หมาป่าเนื้อตัวหนึ่งได้ยินเสียงปี่ดังนำรำคาญ จึงวิ่งมาดูพบหมาป่ากำลังเป่าปี่อยู่

“อ้อ เจ้าเองหรือ ดีละข้าจะจัดการกับเจ้าเอง” หมาป่าเนื้อพุดอย่างโมโหขณะวิ่งไล่จับหมาป่า ลูกแพะถือเป็นโอกาสอันดีรีบวิ่งหนีเข้าป่าไปโดยเร็ว

ส่วนหมาป่าก็ตะเกียกตะกายวิ่งหนีให้พ้นหมาป่าเนื้อ มั่นนึกในใจว่า

“ไม่น่าหลงกลเชื่อเจ้าลูกแพะนั้น”

ที่มา: กรมวิชาการ (2526) หนังสือส่งเสริมการอ่าน”นิทานอีสป”:39-41

หมาป่ากับชาวณา

หมาป่าตัวหนึ่งมีนิสัยพาลเกร มันทชอบทำลายพืชผลที่ชาวณาปลูกไว้ ทำให้ชาวณาโกรธ วันหนึ่งมันเดินผ่านไร่ข้าวโพดของชาวณา เห็นข้าวโพดกำลัง ออกฝัก จึงเดินเข้าไปทำลายต้นข้าวโพดด้วยความสนุกสนานตามนิสัยอันพาล ไม่สนใจว่าชาวณาจะส่งเสียงดังลั่นไล่มันออกจากไร่ข้าวโพด

“เฮ้ย ไอ้หมาป่า พาลเกร ออกไปจากไร่ข้าวโพดเดี๋ยวนี้ละ”

มันก็ทำหูทวนลมเฉยเสีย ยิ่งทำให้ชาวณารู้สึกโกรธ จึงคิดหาวิธีที่จะจับมัน มาลงโทษให้ได้ ในที่สุดเขาก็คิดออก

“เดี๋ยวเราจะได้เห็นดึกัน “ชาวณาเอ๋ย

เขาเอาเชือกจุ่มน้ำมันทำเป็นบ่วงแอบมัดติดกับหางมันไว้ได้ เมื่อผูกเชือกไว้ ที่หางของหมาป่าแล้ว ชาวณาก็จุดไฟที่ปลายเชือก ไฟค่อยๆ ลามมายังหางหมาป่า มันหันมองหางของมันอย่างตกใจ และแทนที่จะวิ่งหนีเข้าป่าไป มันกลับวิ่งเข้าไป ในไร่ข้าวโพดชาวณา ไฟที่หางของมันเลยลุกไหม้ต้นข้าวโพดอย่างรวดเร็ว ชาวณาตกใจมากวิ่งตามมันไปพร้อมกับร้องบอกว่า

“อย่าทำอย่างนี้นะ”

แต่สายไปเสียแล้ว ไฟไหม้ไร่ข้าวโพดของเขาหมด

ที่มา: รติกานต์ ชุณหวงศ์ (2544) “อมตะนิทานอีสป”: 87-88

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

ข้อ 1. ค	ข้อ 11. ข
ข้อ 2. ก	ข้อ 12. ค
ข้อ 3. ค	ข้อ 13. ก
ข้อ 4. ข	ข้อ 14. ก
ข้อ 5. ง	ข้อ 15. ค
ข้อ 6. ก	ข้อ 16. ข
ข้อ 7. ข	ข้อ 17. ค
ข้อ 8. ง	ข้อ 18. ก
ข้อ 9. ก	ข้อ 19. ข
ข้อ 10. ง	ข้อ 20. ข

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ข้อ 1. ค	ข้อ 11. ง
ข้อ 2. ค	ข้อ 12. ก
ข้อ 3. ง	ข้อ 13. ค
ข้อ 4. ข	ข้อ 14. ก
ข้อ 5. ข	ข้อ 15. ง
ข้อ 6. ข	ข้อ 16. ง
ข้อ 7. ง	ข้อ 17. ง
ข้อ 8. ข	ข้อ 18. ก
ข้อ 9. ค	ข้อ 19. ก
ข้อ 10. ค	ข้อ 20. ค

ภาคผนวก จ

แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่านจับใจความ
แบบสังเกตพฤติกรรมการเขียนแผนภาพโครงเรื่อง
แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่านจับใจความ

เลขที่	ชื่อ - สกุล	จับใจความ ของเรื่องได้	ลำดับ เรื่อง ได้	ตั้ง คำถาม ตอบ คำถาม ได้	บอกแนวคิด ของเรื่องได้	ปฏิบัติตน ในการอ่าน ได้ถูกต้อง
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						

เกณฑ์การตัดสิน 4 = ดีมาก สามารถปฏิบัติได้ทั้ง 5 รายการ

3 = ดี สามารถปฏิบัติได้ 4 รายการ

2 = พอใช้ สามารถปฏิบัติได้ 3 รายการ

1 = ปรับปรุง สามารถปฏิบัติได้ 2 รายการ

แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ลำดับ เรื่องได้	ใช้คำและ สำนวน เหมาะสม	สะกดคำได้ ถูกต้อง	โครงสร้าง ประโยค ถูกต้อง	ตัวหนังสือเป็น ระเบียบ เรียบร้อย สวยงาม
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						

เกณฑ์การตัดสิน 4 = ดีมาก สามารถปฏิบัติได้ทั้ง 5 รายการ

3 = ดี สามารถปฏิบัติได้ 4 รายการ

2 = พอใช้ สามารถปฏิบัติได้ 3 รายการ

1 = ปรับปรุง สามารถปฏิบัติได้ 2 รายการ

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ลำดับเรื่อง ได้	ใช้คำและ สำนวน เหมาะสม	สะกดคำ ได้ถูกต้อง	โครงสร้าง ประโยค ถูกต้อง	ตัวหนังสือ เป็นระเบียบ เรียบร้อย สวยงาม
22						
23						
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						
32						
33						
34						
35						
36						
37						
38						
39						
40						
41						
42						
43						
44						

เกณฑ์การตัดสิน 4 = ดีมาก สามารถปฏิบัติได้ทั้ง 5 รายการ
3 = ดี สามารถปฏิบัติได้ 4 รายการ
2 = พอใช้ สามารถปฏิบัติได้ 3 รายการ
1 = ปรับปรุง สามารถปฏิบัติได้ 2 รายการ

แบบสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือกิจกรรมการเรียนรู้

เลขที่	ชื่อ - สกุล	สนใจเข้าร่วมกิจกรรม	แสดงความ คิดเห็น	รับฟังความ คิดเห็นผู้อื่น	รับผิดชอบงานที่ ได้รับมอบหมาย	เอื้อเพื่อมี น้ำใจ
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						

เกณฑ์การตัดสิน 4 = ดีมาก สามารถปฏิบัติได้ทั้ง 5 รายการ

3 = ดี สามารถปฏิบัติได้ 4 รายการ

2 = พอใช้ สามารถปฏิบัติได้ 3 รายการ

1 = ปรับปรุง สามารถปฏิบัติได้ 2 รายการ

เลขที่	ชื่อ - สกุล	สนใจเข้าร่วมกิจกรรม	แสดงความ คิดเห็น	รับฟังความ คิดเห็นผู้อื่น	รับผิดชอบงานที่ ได้รับมอบหมาย	เอื้อเฟื้อมี น้ำใจ
22						
23						
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						
32						
33						
34						
35						
36						
37						
38						
39						
40						
41						
42						
43						
44						

เกณฑ์การตัดสิน 4 = ดีมาก สามารถปฏิบัติได้ทั้ง 5 รายการ

3 = ดี สามารถปฏิบัติได้ 4 รายการ

2 = พอใช้ สามารถปฏิบัติได้ 3 รายการ

1 = ปรับปรุง สามารถปฏิบัติได้ 2 รายการ

ภาคผนวก ช

แบบตรวจสอบคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้

แบบตรวจสอบคุณภาพนิทาน

แบบตรวจสอบคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้

“การใช้นิทานเพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลลำปาง จังหวัดลำปาง”

คำชี้แจง ผู้ศึกษา ได้สร้างแบบตรวจสอบคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการใช้นิทานเพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความ เพื่อขอความแนะนำและความคิดเห็นจากท่าน นำไปปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพก่อนนำไปเก็บข้อมูลต่อไป โปรดใส่เครื่องหมาย 3 ลงในช่องตามความคิดเห็นของท่านเพียงข้อละ 1 ความคิดเห็น ซึ่งแต่ละข้อจะมีค่าคะแนนดังนี้

- เห็นด้วย เท่ากับ + 1
- ไม่แน่ใจ เท่ากับ 0
- ไม่เห็นด้วย เท่ากับ - 1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่.....เรื่อง

ข้อความความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	- 1	
1. สาระการเรียนรู้ตรงตามแผนการจัดการเรียนรู้				
2. จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้				
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
3.1 การนำเข้าสู่บทเรียนสัมพันธ์กับเรื่องที่สอน				
3.2 การนำเข้าสู่บทเรียนเร้าความสนใจผู้เรียน				
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน				
3.4 กิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง				
3.5 มีการใช้กระบวนการกลุ่ม				
4. สื่อการเรียนรู้				
4.1 เหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน				
4.2 ลำดับการใช้สื่อถูกต้องน่าสนใจ				
4.3 สื่อมีลักษณะน่าสนใจ				
5. การวัดผลประเมินผล				
5.1 มีเกณฑ์ในการประเมินผล				
5.2 เกณฑ์การประเมินผลเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน				

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

แบบตรวจสอบคุณภาพนิทาน

คำชี้แจง แบบตรวจสอบคุณภาพนิทานนี้ จัดทำขึ้นเพื่อประเมินคุณภาพของนิทานที่นำมาใช้เป็นสื่อในการฝึกทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลลำปาง ขอความร่วมมือจากท่านแสดงความคิดเห็นโดยใส่เครื่องหมาย 3 ลงในช่องระดับแสดงความคิดเห็น และเสนอข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

รายการ	ระดับความคิดเห็น			หมายเหตุ
	ดีมาก	ดี	ปรับปรุง	
1. เนื้อหานิทานกระชับไม่วกวน 2. ความยากง่ายเหมาะสมกับวัย 3. ความยาวของเรื่องเหมาะสมกับเวลา 4. โครงสร้างเนื้อหามีความเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ 5. การใช้ภาษาถูกต้อง เหมาะสมกับวัยสื่อความหมายได้ชัดเจน				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....
.....
.....

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน
(.....)
ตำแหน่ง.....

ภาคผนวก ซ

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก

ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญด้านคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	สรุป I.O.C.
แผนเตรียมความพร้อม	+1	+1	+0	2	0.67
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	+1	+1	+1	3	1.00
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	+1	0	+1	2	0.67
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	+1	+1	+1	3	1.00
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	+1	+1	+1	3	1.00
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	+1	+1	+1	3	1.00
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6	+1	+1	+1	3	1.00
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7	+1	+1	+1	3	1.00
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8	+1	+1	+1	3	1.00
แผนทดสอบหลังเรียน	+1	+1	+1	3	1.00

ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก

แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน

แบบทดสอบก่อนเรียน			แบบทดสอบหลังเรียน		
ข้อที่	ค่าความยาก ง่าย	ค่าอำนาจ จำแนก	ข้อที่	ค่าความยาก ง่าย	ค่าอำนาจ จำแนก
1	0.96	0.06	1	0.93	0.13
2	0.96	0.06	2	0.93	0.13
3	0.76	0.06	3	0.90	0.20
4	0.66	0.13	4	0.86	0.13
5	0.20	0.26	5	0.83	0.33
6	0.93	0.00	6	0.73	0.40
7	0.60	0.40	7	0.70	0.33
8	0.66	0.53	8	0.30	0.33
9	0.76	0.33	9	0.90	0.20
10	0.63	0.46	10	0.76	0.20
11	0.80	0.40	11	0.83	0.33
12	0.90	0.20	12	0.90	0.20
13	0.90	0.20	13	0.93	0.13
14	0.76	0.33	14	0.76	0.20
15	0.90	0.20	15	0.86	0.13
16	0.66	0.40	16	0.73	0.40
17	0.76	0.46	17	0.60	0.53
18	0.50	0.46	18	0.80	0.26
19	0.36	0.46	19	0.93	0.13
20	0.53	0.66	20	0.86	0.13

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางนภา คำบุญลือ
สถานที่เกิด	7/3 ถนนสุเทพ ตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย) วิทยาลัยครูลำปาง
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนอนุบาลลำปาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1 อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง
ตำแหน่ง	อาจารย์ 2 ระดับ 7